

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 29 SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

Penktadienis-Friday, Liepa-July 7, 1972

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

JAUNIMO KONGRESAS REIKALAUJA LIETUVAI

NEPRIKLAUSOMYBĖS DABAR

"The 2nd Lithuanian World Youth Congress, convening in Chicago today, demands independence for LITHUANIA NOW". — Tokiu skelbimu kongreso rengėjai prabilo New York Times pirmame puslapyje penktadienį, kongreso atidarymo dieną.

Šeštadienį jau posėdžiavo sekcijose. Pirmąją dieną pranešimai labai geri. Jaunimo entuziazmas nepaprastas. Talentų pasirodymo vakaras buvo svarbus ne tiek naujų talentų atskleidimui, kiek jaunimo lietuvišku aktyvumu pasireiškimui, tarpusavio suartėjimui. Kongreso darbai truks visą savaitę.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ ATIDARĖ P. NIXONIENĖ

Šokėjų buvo 2,000, publikos 10,000

Ketvirtąją tautinių šokių šventę sekmdienį 2 val. atidarė p. Nixonienė, trumpu žodžiu vertindama lietuvių, kad jie išlaiko savo kultūrą gyvą. Iki "International" amfiteatro scenos per visą salę p. Nixonienė atlydėjo dvi su gėlėmis ir tautiškais drabužiais apsitačiusios mergaitės, publikai entuziastingai plojant.

Po savo žodžio p. Nixonienė nusileido nuo scenos paspausti rankų daugeliui iš tų 2,000 šokėjų. Televizijos vyrai ir fotografai jūdiškai keitė pozicijas, p. Nixonienė jiems pozavo, apkabindama kai kuriuos pačius jauniausius šokėjus. Orkestras tuo tarpu grojo linksmą melodiją, o publika jai pritardė ritmingais rankų plojimais.

P. Nixonienė atvyko į Chicago 12 val. ir prieš šventės atidarymą dalyvavo gen. konsulo J. Dauzvardienės jai surengtame priėmime. Iš šventės p. Nixonienė išvyko tiesiai atostogų.

Šventę dalyvavo 2,000 šokėjų iš viso laisvojo pasaulio — JAV, Kanados, Vokietijos, Pietų Amerikos, Australijos. Grojo du orkestrai — vienas Alvydo Vasaičio sudarytas ir jo diriguojamas; antras lietuviškų instrumentų orkestras "Gintaras" iš Montreolio. Žiūrovų skaičius — rengėjai vertina 15,000, radijas pranešė 10,000.

Žiūrovams gerą įspūdį darė jau pati pradžia — šventė pradėta punktuotai; tvarka gera; prie šokių buvo priderinami šviesų efektai, pabrėždami šokio nuotaiką. Tik tokiai šokėjų masei amfiteatro scenoje erdvės dar buvo per mažą.

Tarp žiūrovų buvo gubernatoriaus žmona, sen. Charles Percy. Nebuvo miesto mero.

Šventė iš anksto susilaukė didelio pasisekimo. Bilietai buvo išpirkti prieš savaitę, ir Darbininko specialiam korespondentui bilieto neteko. Tad šiem pirmiems įspūdiams teko pasinaudoti daugiausia pranešimais per radiją, kuris kelis sykius davė pranešimus su vis naujais papildymais apie šventės eigą.

NERAMUMAI LIETUVOJE — SMŪGIS KREMLIUI

The Chr. Sc. Monitor jau antrą kartą žiūri į įvykius Lietuvoje kaip į smūgį Kremliaus prestižui ir politikai.

"Paskutiniai įvykiai Lietuvoje yra smūgis Sovietų Sąjungai toje vietoje, kur ji labiausiai pažeidžiama. Jie sukelė abejones dėl tariamo nerusų piliečių lojalumo idealui "vienos tautų šeimos, monolitiškai sujungtos daugiatautėje sovietų valstybėje", kaip tai aptarė prezidentas Podgorny paskutiniame Komunisto numery.

"Nacionalinė trintis Sovietų Sąjungoje nėra naujas dalykas: žydų reikalavimai emigruoti, pogrindinė ukrainiečių spauda. Būt lietuvių riaušės pirmu kartu parodo, kad nerusai išėjo į didelio miesto gatves reikalauti savo respublikai nepriklausomybės."

"Ekonominės priežastys neturi nieko bendro su Lietuvos tautinėmis nuotaikomis. Ekonominiai lietuviai paskutiniiais metais laikosi gan gerai. Rusifikacija ir rusų kolonizacija Lietuvą

yra palietus mažiau nei kitas Baltijos respublikas.

"Giliai lietuvių sentimentui prieš rusus yra du veiksniai: tragiška krašto istorija, kada jis buvo spaudžiamas carų, ir, antra, katalikų Bažnyčios įtaka.

"Šiandien Lietuvos komunistai ir Sovietų pareigūnai yra giliai sukrėsti dėl gyventojų tautinių antirusiškų nuotaikų.

"Pilnutempubesirengiančiam į 50 metų SSSR sukaktį Kremlui paskutiniai įvykiai Lietuvoje reiškia žiaurų smūgį."

Taip rašo Paul Wohl, laikraščio komentatorius sovietiniais ir rytų Europos klausimais, birželio 30.

Trumpai pasaulyje

Vyr. Teismas 5 balsais prieš 4 pareiškė, kad mirties bausmė, kaip ji išsiol Amerikoje administruojama, laikytina "žiauria ir nepaprasta", todėl prieštaraujanti konstitucijos dvasiai ir raišdei. Bet kadangi tą klausimą svarstant kiekvienas teisėjas turėjo vienu ar kitu klausimu skirtingą nuomonę, todėl manoma, kad mirties bausmė nebus visai panaikinta, bet palikta specialiai išvardytiems nusikaltimams tramdyti. Ir šitą reikalą turės sutvarkyti ne Vyr. Teismas, bet kongresas.

Social Security senatvės pensijos padidintos 20 proc. Prez. Nixonas mano, kad toks aukštas procentas dabar galės sustiprinti infliaciją ir tikriausiai pakels mokesčius tiems dirbantiems, kurie tą programą savo mokesčiais turi finansuoti. Bet manoma, kad jis dabar įstatymą pasirašys. Padidintos pensijos pradedamos mokėti nuo rugsėjo 1.

Buv. prez. Trumanas išvežtas ligoninėn su skausmais viduriuose. Sunegalavimo priežastis nebuvo paskelbta.

Arabai Jemeno valstybė atnaujino diplomatinį santykius su Amerika. Jie buvo nutraukti po paskutinio Izraelio-Egipto karo. Dokumentą tuo reikalu pasirašė pats valstybės sekret. Rogers, kurs šiuo metu lanko Persijos įlankos pakrantėje atsidariusias naujas arabiškas valstybes.

Pakistano prez. Bhutto ir Indijos premjerė Gandhi posėdžiavo prie Himalajų kalnų visą savaitę tardamiesi apie naujų santykių suorganizavimą. Tuo tarpu žinoma, kad pasiektas susitarimas dėl karinių pajėgų nuo sienų atitraukimo. Didžiausia kliūtis buvo ir liko Kašmiras, kurį nori turėti savo sienose abidvi valstybės.

Mao Tse-Tungas sergąs gerklės vėžiu ir galis nebesulaukti sekančių metų, — skelbia Wall Street Journal.

Alabamos gub. Wallace grįžta iš ligoninės namo, kur pasakys didelę kalbą į tuoj išvykį, pradedančią liepos 10. Prez. Nixonas jam parūpino keliauti specialiai jo padėčiai pritaikintą karo aviacijos lėktuvą-ambulaną.

Anglų svaras atkabintas nuo neseniai nustatyto santykio su doleriu bei kitomis valiutomis ir paleistas laisvai pasisukti naujo santykio su kitomis valiutomis pinigų biržose besivarždamas paklausų-pasiūlų dėsniai veikiant. Bendrosios Rinkos nariai buvo susirinkę problemos aptarti, bet tuo tarpu nieko nenutarė. Amerikos finansinės įstaigos mano, kad nesą pavojaus naujai monetarinei krizei atsirasti. Anglijos spauda vyriausybės sprendimą sutiko su dideliais pagyrimais.

Japanijos imperatorius Hirohito oficialiai pakviestas vizituoti Ameriką. Kvietimas priimtas, tik vizito laikas nenustatytas. Manoma, kad jis galės įvykti tik po JAV prezidento rinkimų.

Nors ir sunkiai patikima žinia, bet faktas, kad Pekinas užmezgė diplomatinis santykius su Graikijos diktatūra vyriausybe.

VIETNAMAN VYKS TIK SAVANORIAI IŠVEŽAMA DAR 10,000 KARIŲ DERYBOS ATNAUJINAMOS LIEPOS 13

Paskutinė prez. Nixono spaudos konferencija ir kiti svarbesni jo savaitės pareiškimai daugiausia lietė Vietnamo karą.

Vietnami tik savanoriai

Pirmoji žinia buvo labai maloni karinę tarnybą privalantiems atlikti vyrams — nuo šiol nė vienas karinei tarnybai pašauktas nebus siunčiamas į Vietnamą, nebent jis užsimanys ten vykti savanoriu. Tas patvarkymas dar neličia tų pašauktųjų, kurie jau yra Vietname arba turi paskyrimą į Vietnamą išvykti.

Išveža dar 10,000

Kitu pranešimu paskelbta, kad iki rugsėjo 1 iš Vietnamo karo zonos bus ištraukta dar 10,000 Amerikos karių. Juos ištrauks, ten beliks tik 39,000 vyrų, kurie Vietnamo kovose betgi nedalyvavo. Tai visokios pagalbinės tarnybos. Ir vietnamiečių patarėjais liks tik aukštesnio laipsnio specialiųjų tarnybų karininkai, žemesnieji rangai iš tos tarnybos išjungiami. Tiesioginėse kovose su priešais jau senokai nedalyvauja armijos personalas.

Bet viską krūvon sudėjus aišku, kad Vietnamo karas likviduojamas tik tiek, kiek Amerika viena pati gali tuo reikalu padaryti.

ryti. Kinijos ir Maskvos paskutinės pastangos prikalbinti Hanojų sumažinti savo užmačius ir daryti taiką be P. Vietnamo užgrobito nepasisekė.

Atnaujina derybas

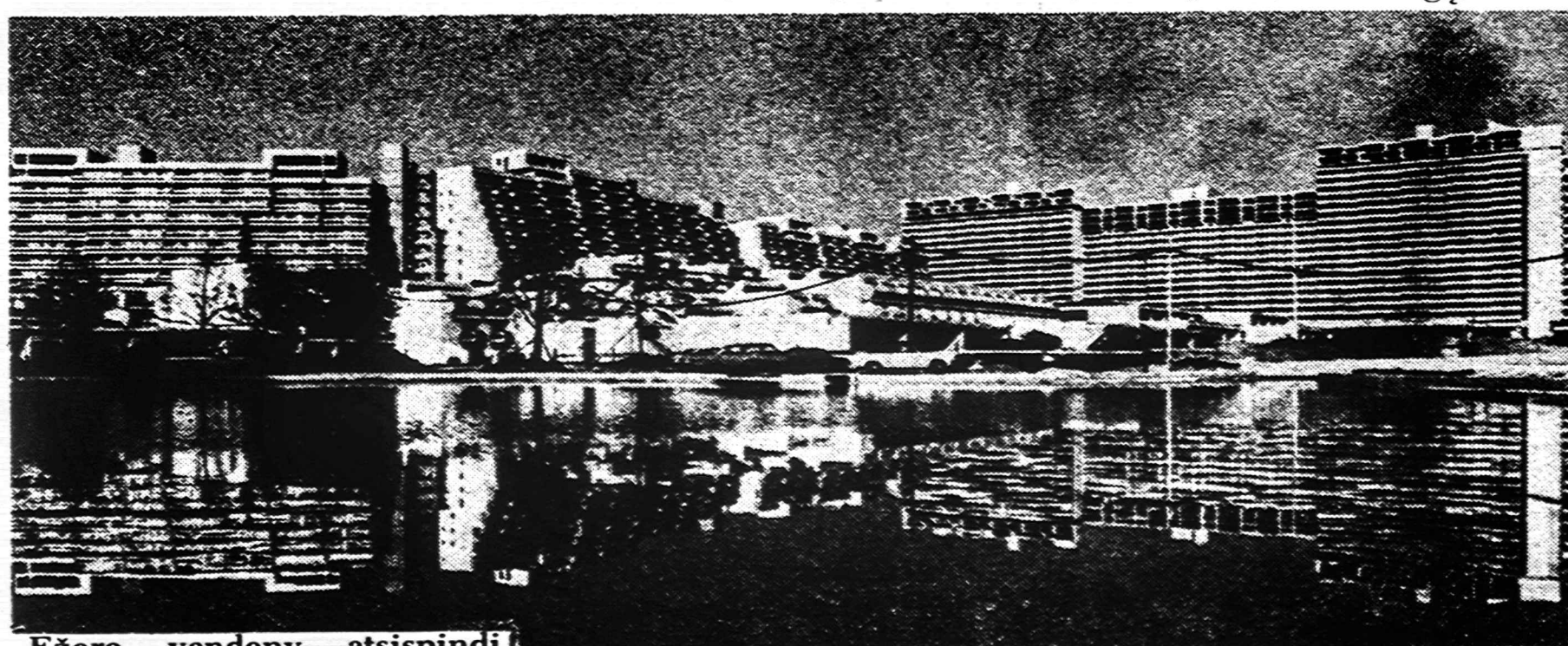
Taip bent yra oficialiai, bet kas žino, ką parodys artima ateitis. Pirmoji proga pakeisti taktiką ar pasilikti užsispyrus yra taikos derybų Paryžiuje atnaujinimas dar liepos 13. Hanojus jau informuoja pasaulio opiniją, kad be P. Vietnamo atidavimo Hanojui taikos nebus su Amerika. Prez. Nixonas pranešė tokią karą likvidavimo tvarką: pirmiausiai turi būti suorganizuotos paliaubos visoje Indokinijoje, tai yra Laos ir Kambodijos neišskiriam, tarptautinės kontrolės priežiūroje, po to amerikiečių pasitraukimas ir kartu karo belaisvių grąžinimas. Tegul pamiršta Hanojus, kad Amerika padės jam įkurdinti Saigone koalicinę vyriausybę, kurioje dalyvautų ir komunistai. Šį kartą prez. Nixonas šituo reikalu buvo labai aiškus ir kietas: Niekados! Tai

vietnamiečių vidaus reikalas, į kurį Amerika nesikiš ir Hanojui čia nepadės.

Kai tas 10,000 Amerikos karių apsis Vietnamą, prez. Nixonas bus iš ten ištraukęs per tris su puse metų 510,000 karių. Kas gali drįsti tvirtinti, kad jis Vietnamo karą plečia? Bet jis šį kartą buvo ne tik kietas, bet ir labai atviras: jis nepasigailės nieko priešui traukiant, jeigu šis atsiskaitys baigti karą derybomis. Iš derybų Pekine ir Maskvoje patyręs, kad komunistai skaitosi tik su tvirta partnerio laikysena, todėl tokia taktika būsimanti dabar taikoma ir Hanojui.

Pietiečiai puola

Kur iškli bandė veržtis pirmą komunistai, ten jie visur su laikyti, kai kur ir atsitraukę. Dabar pradėjo puolimą P. Vietnamas Quangtri provincijai šiaurėje atsiimti. Slinkimas pirmyn lėtas, bet ugnies sutelkimas ta kryptimi didelis — ji ateina iš aviacijos ir Amerikos karo laivų Tonkino įlankoje. Tuo tarpu dar neaišku, o gal tik neskelbiama, ką tokia taktika galėtų reikšti...

Ežero vandeny atspindi nauji pastatai, kuriuose šią vasarą bus apgyvendinti olim-

pinų žaidimų atletai. Žaidimai vyks Bavarijos Miunchene, kur pastatytas specialiai tam reikalui skirtas stadionas.

VATIKANAS IR LENKAI

Iš Vokietijos po karo paimtoje ir prie Lenkijos prijungtoje žemės ten esančios katalikų vyskupijos iškli buvo tvarkomos Vatikano paskirtų administratorių. Vyko Varšuvos spaudimas, kad padėtis būtų su normalinta paskiriant vyskopus ordinarius. Vatikanas spaudimui nepasidavė, nes savo mostu nenorėjo pirmasis pripažinti naujųjų Lenkijos vakarinių sienų. Kai Lenkijos — V. Vokietijos sutartimi tos sienos buvo de facto pripažintos, Vatikanas pereitą savaitę paskyrė toms vyskupi-

sidavė, nes savo mostu nenorėjo pirmasis pripažinti naujųjų Lenkijos vakarinių sienų. Kai Lenkijos — V. Vokietijos sutartimi tos sienos buvo de facto pripažintos, Vatikanas pereitą savaitę paskyrė toms vyskupi-

Bonna-Varšuva

V. Vokietija ir Lenkija jau paskyrė ambasadorius ir pradėjo normalinti savo santykiavimus formalumais. Ūkiniai santykiai jau senokai vystomi, politinių daug nesitikima, pereinama prie normalaus konsulatų darbo, tikimasi kultūrinių santykių išvystymo. Nors santykiudama su V. Vokietija Varšuva turi stengtis neerzinti R. Vokietijos vyriausybės, kuri su skundu gali bėgti Maskvon, tačiau dabartinė Lenkijos vadovybė taip alksta Bonnos ūkinės paramos (technologijos ir kreditų), kad to tikslu siekdama gali diplomatinėmis plonybėmis ir nesidomėti.

Puola ir Maskvą

Po anglų ir amerikiečių Libijos diktatoriukas užpuolė ir Maskvą už tai, kad niekad neįvykdanti pažado duoti arabams tiek ir tokių ginklų, kiek ir kokių pažadėta. Jo nuomone, arabai turį atnaujinti tuojau karą prieš Izraelį, bet visa kliūtis esą rusai — jie sulauk ginklų prisuntimą. Niekad nesą tikrumo, ar Maskva pažadą tesės. Arabai maną, kad Sovietų S-ga yra jų draugas, bet tai, anot Quaddafi, esąs apsigaudinėjimas — tik patys arabai tegalį savo reikalais pasirūpinti.

Mokesčių reforma

Mokesčių reformos projektus demokratų įteikė atstovų rūmų atitinkamam komitetui, bet jos pirm. Wilbur Mills nemano jų šimet pradėti svarstyti. Prez. Nixonas yra pasisakęs už kai kurias reformas, bet kadangi tai labai rimtas ir komplikuotas darbas, ragina darbą nukelti po rinkimų. Sen. McGovern svačiojimai apie turtų padalinimą yra tokie nerealiūs ir demagogiški, kad jo siūlomų kelių niekas nė nemano eiti. Bet demokratų prieš rinkimus yra taip išsiblaškę ir susimaišę, kad nors šį tą reikia pradėti daryti, kad būtų galima nors pasakyti, kad apie mokesčių reformą pradėta galvoti.

Kriminalistų privilegijos

Warren pirmininkaujamas Vyr. Teismas buvo nutaręs, kad įtarto nusikaltimu pagauto asmens policininkas net vardo pavardės negali paklausti be advokato dalyvavimo. Jei advokatas nebūtų pakviestas, taip surinkta medžiaga teismas negali panaudoti prieš nusikaltėlį. Tai labai apsunkino kovą su nusikaltimais, nes prailgino bylos kelį iki teismo ir davė progos nusikaltėliams sabotuoti įstatymų vykdymo darbą.

Dabartinis Vyr. Teismas tuo reikalu įteikė skundą svarstydamas nutarė, kad įtarto nusikaltimu įžanginį tardymą vykdančiam advokato buvimas neprivalomas, bet jis reikalingas po įtartojo formalaus apkaltinimo.

LIETUVOS VYSKUPIJŲ VYSKUPŲ IR VALDYTOJŲ GANYTOJINIS LAIŠKAS TIKINTIESIEMS IR KUNIGAMS

Lietuvos vyskupijų vyskupai ir valdytojai 1972 m. balandžio 11 dieną yra išleidę ganytojinį laišką viršuje minėtu vardu. Laiške atsiliepiama į 17,000 peticiją Brežnevui per J. Tautų gen. sekretorių K. Waldheimą.

Ganytojiname laiške rašoma: "Mieči Broliai ir Sesės Kristuje! Neseniai šventėm Kristaus Prisikėlimo šventę — Velykas. Toje pergalės ir džiaugsmo dienoje visų mūsų vyskupijų bažnyčiose dalyvavo daug tikinčiųjų. Tai labai džiugu. Tai rodo mūsų meilę Išganytojui, katalikų tikėjimui ir Bažnyčiai.

Tačiau mūsų džiaugsmą temdo kai kurie rimti dalykai, nuodijantys bažnytinį gyvenimą, ardantys tikinčiųjų vienybę bei nešantys skaudžius padarinius pačiai Lietuvos Bažnyčiai. Šie faktai skatina mus prabilti šiuo bendru laišku".

Toliau per keturiasdešimt penkias eilutes kalbama apie susiklausymo reikalą Bažnyčioje, apie reikalą pasitikėti popiežium ir vyskupais su išvada:

"Taigi, mes visi kartu: Popiežius, vyskupai, kunigai ir tikintieji, sudarom katalikų Bažnyčią. Mūsų Bažnyčios vienas iš

esminių bruožų buvo ir tebėra tvarka, vienybė, susiklausymas, tarpusavio pasitikėjimas, pasitikėjimas aukščiausiu Ganytojumi Popiežiumi ir atskirų Bažnyčių Ganytojais.

"Tačiau įvairūs faktai, išplaukiantys iš ypatingo istorinio momento, kuriame Bažnyčia gyvena mūsų dienomis, kai kurių kunigų ir tikinčiųjų yra skubotai, lengva ranka, vertinami. Kai kas, matydamas atskirus Bažnyčios sunkumus, nusimena, dar trumparegiškas išvada, pradeda nepasitikėti net Dievo Apvaizda, pačiu Kristumi, lyg tai Jis nesirūpintų savo Sužadėtinę Bažnyčią. Tokie asmenys, neturėdami jokios teisės, imasi nepateisinamų veiksmų, tarsi jiems nerūpėtų Bažnyčios ateitis, tarsi jie būtų pamišę, kad Bažnyčia naudojasi vien tomis priemonėmis, kurios sutinka su Evangelija ir bendruoju labu, atsižvelgiant į laiko ir vietos skirtingas

aplinkybes. 'Kas tik pasišvenčia Dievo žodžio tarnybai, privalo naudotis Evangelijoje būdingais keliais ir priemonėmis, kurios daugeliu atžvilgių skiriasi nuo žemiškos valstybės priemonių' (Gaudium et Spes... toliau skaitmuo neįskaitomas).

"Šia proga mes norime priminti Jums kai kurias negeroves, pasitaikančias mūsų religiniame gyvenime:

"1. Atsitinka, kad kai kuriose parapijose tikintieji nenori pripažinti tiesioginių savo ganytojų ir 'apaštaliavimo' darbą parapijoje ima dirbti šalia klebono ar net prieš kunigų pastoraciją.

"2. Neretai tikintieji pareiškia niekuo nepamatotą nepasitenkinimą, kai jų kunigas keliamas į kitą parapiją. Vyskupijų Valdytojai, turėdami prieš akis visos jiems patikėtos Bažnyčios reikalus, kunigus taip skirsto, kad tikintiesiems būtų

reikalam Rugienis grasino paliksią parapiją be kunigo, jei klebonas leis vaikam tarnauti prie altoriaus.

— Valkininkų klebonui kun. Alg. Keinai atimtas pažymėjimas ir paimtas į kariuomenę, į darbo batalijonus. Taip pat kun. L. Kunevičius.

Tikinčiųjų prašymai ir koki atsakymai

— Klaipėdos katalikai 1972 kovo mėn. pasiuntė Brežnevui prašymą, kad grąžintų tikintiesiems neteisėtai paimtą ir uždarytą bažnyčią. Pareiškima pasirašė 3,023. Prašymas buvo pasiųstas bažnytinio komiteto nario Jono Saunoriaus vardu. Po kelių savaičių atėjo pranešimas, kad laiškas įteiktas adresatui, bet tuojau pat atvykę saugumo organai pašto pranešimą atėmė ir keletą kartų tardė, kas buvo prašymo iniciatoriai.

— Kučionų parapijos (Lazdijų rajono) tikintieji 1971 gruodžio mėn. pasiuntė Brežnevui prašy-

vas, barstyti geles.

— Kun. Gudavičius taip pat nubaustas 50 rublių už tai, kad leido vaikam tarnauti prie altoriaus.

— Liubavo klebonui rajono pareigūnai ir įgaliojinius kulto

Naujų kunigų per metus 6, o mirė 12

Š. m. balandžio 16 kunigystės šventimus gavo 6 klierikai. O 1971 m. visoje Lietuvoje mirė 12 kunigų.

— 1971 m. kulto reikalų įgaliojinius Rugienis net du kartus tikrino kunigų seminarijos bi-

blioteką. Priekaištavo, kad klierikai neskaitė Lenino raštų. Rugienis terorizuoja kandidatus į seminariją. Kurių prašymus atmetė sykį, atmeta ir antru kartu paduotus, kad nesudarytų didesnis skaičius kandidatų.

kiek galint daugiau dvasinės naudos.

"3. Pagaliau, paskutiniu laiku kai kuriose parapijose neatsakingi asmenys, kunigų ir tikinčiųjų vardu, prie bažnyčių ar net pačiose bažnyčiose, o kartais lankydami į namus, renka ant lakštų su tekstu ar net be jokio teksto parašus, neva tam, kad kleboną iškelty, kad bažnyčios neuždarytų, kad paskirtų kunigą, kad klebono ar vikaro neiškelty ir tt. Ties parašų rinkėjai vėliau pakeičia ar parašo tekstą, prie jo pridėdami surinktus parašus. Bet juk tai yra klaidojimas. Mus labai stebina, kad pasitaiko tikinčiųjų, kurie pasirašo, nežinodami dėlko ir kam bei negalvodami, kokios bus to pasekmės.

"Mes neturėtume pamiršti, kad neatsakingų raštų pasirašinėjimas atsiliepia santykiams tarp Bažnyčios ir Valstybės, kelia nepasitenkinimus. Tokie dalykai negali atnešti Bažnyčiai nieko gero.

"Mes norėtume atkreipti jūsų dėmesį į tai, jog kiekvienas tikintysis, o juo labiau kunigas privalo jausti atsakomybę už savo veiksmus prieš Bažnyčią ir Dievą.

"Baigdami norėtume jus visus paraginti II Vatikano Susirinkimo žodžiais: uoliau ugdykime pačioje Bažnyčioje tarpusavio pagarbą ir santaiką. Tebūnie būtinuose dalykuose vienybė ir visur meilė (plg. Gaudium et Spes, 92).

LIETUVOS VYSKUPIJŲ VYSKUPAI IR VALDYTOJAI 1972 m. balandžio 11 d. DD.GG. Klebonus ir bažnyčių

Administracijas prašome šį raštą perskaityti iš sakyklos 1972 m. balandžio 30 dieną, sekmadienį, vietoje visų tą dieną sakomų pamokslų".

IVYKIAI LIETUVOJE VAKARŲ SPAUDOJE TEBEGYVI

Vakarų spaudoje tebesirodo atsiliepimai apie Lietuvos 17,000 peticiją, apie Kalantos ir Varėnos vyro susideginimą, Kauno demonstracijas. Atsiliepimuose tokios vertinamosios išvados:

1. Užkrečiamas tautinio patriotizmo pavyzdys:

"Nors Kremlius ištrėmė tūkstančius lietuvių intelektualų į Sibirą, jam nepavyko sunaikinti tautinio pasireišimo... Valdžia bėgsta, kad Lietuvos pavyzdys gali užkrėsti Sovietų Sąjungoje kitas tautybes, dėl to padarė viską, ką galėjo, jam diskredituoti" (Newsweek).

2. Kitų tautybių fone:

Kitų vertinimuose (Monitor, N.Y. Times) Lietuvos įvykiai yra dalis to, kas dedasi ir kitose Sovietų valdomose srityse — auga tautinės sąmonės reiškiniai, kurie kelia rūpesčio Sovietų valdžiai; šalia Lietuvos dar Armenijoje bei Ukrainoje.

Auga ir pačioje Rusijoje vadinamų disidentų, nepatenkintų vieši ir nevieši pasireišimai; paskutiniu laiku net išplintintas atsisaukimas į darbininkus, prabėles apie darbo žmogaus išnaudojimą sovietinėje sistemoje, kuri visai nesanti socialistinė sistema. Tačiau jei Rusijoje drįstančių tokį nepasitenkinimą pareikšti galima skaičiuoti apie porą tūkstančių, tai 17,000 parašų rodo, kokis masinis nepasitenkinimas yra Lietuvoje.

3. Rusų rūpinimas lietuvių tolimas nuo rusų:

"Lietuviai katalikai yra gal religingiausia tauta SSSR. Katalikai turi savo galingą pasaulinį centrą. Dėl to lietuviai po žydų yra antroji tautinė grupė Sovietų Sąjungoje, kuri tikisi pagalbos iš saviškių Vakaruose", rašo rusų emigrantų laikraštis Vakaruose "Pogsv" (1972 birželio (nukelta į 4 psl.)

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pinais patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazias, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. bismo mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Gledraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Laidotuvės parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 286-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS. BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public, 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderni koplyčia šermentims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ slūgtinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter-Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. B. to, duodami pohaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie namo kaina.

SIDABRINIO VAPRO KEPYKLĄ — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventoms vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildomai kainom priimaname užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrus. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maištos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga-ly vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot-patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

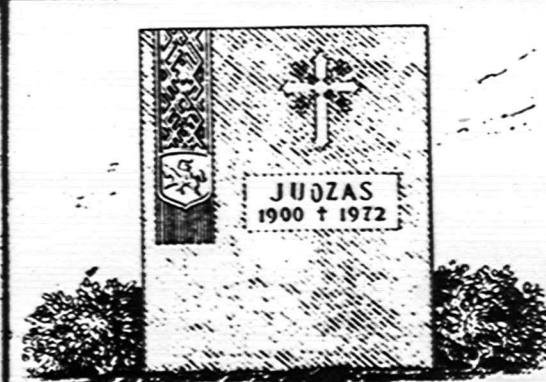
Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuostabių lietuvišką patarnavimą.

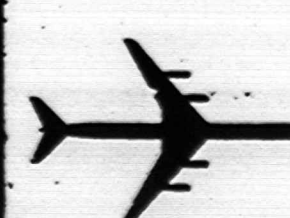

Lietuviško stiliaus paminklų: sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) Davenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTURA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės keliorės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose: LEKTUVAI VIESBUČIAI LAIVAI (Cruiser) AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos: INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais) GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS

Prel. J. Balkūnas kalba demonstracijose gegužės 28 Times Square New Yorke. Šalia Laisvės Žiburio programos vedėjas Romas Kezys. Nuotr. R. Kisieliūnas

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281

Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

To ir reikėjo laukti

Kai 17,054 parašais Lietuvos tikinčiųjų peticija išėjo aikštėn, reikėjo laukti Maskvos reakcijos.

Maskvos reakcija įprastinė: ne pašalinti peticijos pagrindą, t. y. ne sudrausti valdžios pareigūnus, kurie lauko sovietinę konstituciją ir žmogaus teisių deklaraciją, bet nutildyti tuos, kurie skundžiasi: nutildyti suėmimais, tardymais, grasinimais.

Kita Maskvos įprastinė reakcija — pasklidusią tiesą apie tikėjimo persekiojimą paneigti balsu tų, kurie turi stovėti tikėjimo sargyboje — vyskupų balsu.

Vyskupų balsai turi nutildyti kunigus. Kunigų balsai turi nutildyti tikinčiuosius.

Vyskupų balsai turi kelti tikinčiųjų nusivylimą ir nepasitikėjimą vyskupais. Netekę tikinčiųjų pasitikėjimo, vyskupai bus lengviau padaromi klusni ateistinės valdžios įrankiai, kaip jau yra nutikę su ortodoksų Bažnyčios ganytojais.

-o-

Rusų rašytojas Solženitsinas šių metų Velykų proga rašė laišką ortodoksų Bažnyčios galvai su priekaištu: „Laužoma teisė laikytis tėvų tikėjimo, tėvų teisė auklėti vaikus pagal savo pasaulėžiūrą, o jūs, bažnytiniai hierarchai, su tuo susitarkite ir tam padedate...“

Gyvenantieji laisvėje neturime moralinės teisės vertinti Lietuvos vyskupų laišką (kuris yra paskelbtas šio nr. 2 psl.). Tegaliame reikšti visa širdimi užuojautą, kad jiem tenka ganytojų dalia toje diabolikoje sistemoje, kur nebaudžiama už įstatymo laužymą, bet baudžiama už įstatymo vykdymą. O tik to vykdymo ir norėjo Lietuvos tikintieji savo peticijoje.

Toje sistemoje iškyla ir ypatingas vaidmuo eilinio tikinčiojo tikėjimui išlaikyti ir jam ginti, kada, anot Solženitsino, jiem tenka gyventi pirmųjų amžių kankinių gyvenimu.

Liepos 4

Liepos 4-oji Amerikos lietuviams yra brangi kaip brangi yra Vasario 16-oji. Pagarba bei ištikimybė priklauso dviem nepriklausomybėm.

1776 liepos 4 paskelbta JAV nepriklausomybės deklaracija pradedama dviem principais: Dievas leido visus žmones lygius su teise gyventi, būti laisvam ir siekti laimės; antra, kada valdžia tas žmogaus teises paneigia, įvesdama tiraniją, despotizmą, žmonių teisę ir pareigą tikią valdžią nušalinti.

Išskaičius Anglijos Karūnos daromas nuoskaudas, deklaracija ir skelbia atsisakymą nuo Anglijos.

Skaitydamas tuos deklaracijos žodžius, jauti pagarbą 13 kolonijų atstovams, kurie turėjo drąsos ir pasiryžimo rizikuoti savo laisve ir gyvybe, nes Anglijos akyse jie tapo maištininkais, nusikaltėliais, išdavikais. Bet jie rizikavo, tikėdami, kad vykdo Dievo leistą tvarką.

Negali nepastebėti, kaip toli nuo deklaracijos dvasios dabartiniai Amerikos didesni ar mažesni administratoriai, teismai, kurie iš gyvenimo stengiasi išstumti Dievo tvarką ir įvesti tik savąją.

Negali taip pat nepastebėti, kad lietuviui šiame krašte svetimas vėliavų deginimas; svetimais noras Amerikos nepriklausomybę atiduoti Maskvai ar antivalstybinei valdžiai.

Jis stvoja už Amerikos nepriklausomybę bei laisvę, nes pagarbą Vasario 16-ajai jį išmokė branginti ir Liepos 4-osios idealą.

LIETUVIŲ REIKALAI PER TELEVIZIJĄ

(Tęsinys iš praeito nr.)

Aš manau, kad tas buvo padaryta tyčia savaitę prieš prezidento Nixono važiavimą Maskvon. Sakytai, tai buvo lyg lengvosios kavalerijos brigados puolimas. Parodyti, bandyti parodyti, kad nors mes ir užmiršti, bet darysime viską, kad būtumėm išgirsti. Aš tą pavadinčiau Lietuvos pavasariu, panašiai, kaip esate turėję Pragos pavasarį. Tai tą mes norime prisiminti. Nusprendėm demonstracijų nedaryti. Mums atrodo, kad Rochesteris demonstracijų nelabai mėgsta. Tų demonstracijų čia jau daug esame turėję. Žinoma, taikų, ramių demonstracijų. Todėl pagalvojome, jeigu paskelbsim bado dieną, gal net ir amerikiečiai prie mūsų prisijungs pasninku ir maldomis, gal parašys laiškus laikraščiams, o gal net ir sovietų ambasada gautų tūkstančius protesto laiškus. Jie tam yra jautrūs. Mes žinome, kad viešojo nuomonė ir jiem daug reikškia. Jie jau dabar pila purvą ant to jaunuolio ir tūkstančių demonstravusių, vadinamų juos vandalais. Jie nebuvo ir nėra vandalai. Jie tik jaunuoliai, aukštesniųjų mokyklų mokiniai, universiteto studentai.

Apie protesto pareiškimus Lietuvoje

E. M. Ką, Antanai, Lietuvos religiniai sambūriai yra darę protesto vardan prieš priepauidą?

A. K. Seniau bijojau ką nors daryti. Bet prieš trejetą metų prasidėjo judėjimas. Daugelis parapijų pradėjo siųsti Kremlui peticijas, slapta surinkdami net po 2000 parašų. Bet Kremlius į tai nereagavo. Tada protestus siuntė ir kunigai. Tiesa, daugelis kunigų atsidūrė kalėjime ir už peticijas ir už mokymą vaikus tikybos. Net keturi vyskupai buvo nukankinti. Iš dvylikos vyskupų dabar Lietuvoje tėra likę tik du. Daug bažnyčių uždaryta. Tikybos mokymas uždraustas visiškai. Neleidžiama jokių religinių spaudinių. Kaip paskutinį žygį galiu paminėti, kad praėjusį kovo mėn. po peticija buvo surinkta 17,000 parašų, kai kiekvienam pasirašiusiam grėsė ištrėmimas ar kankinimas. Daugelis parašų rinkėjų buvo areštuota, o parašai konfiskuoti ir sunaikinti. Tai tos peticijos kopija buvo nusiųsta Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Kurt Waldheim su prašymu, kad ją jis pats persių-

dvi divizijas; taigi viso apie 400,000 apmokytų karių. Tačiau ginklų turėjo tik 275,000 vyrų. Žiemos kare tad suomių karių buvo vidutiniškai apie 200,000. Estai apmokytų karių turėjo per 121,000 ir dar 40,000, kurie nebuvo apmokyti. Karo atveju buvo numatyta viso 14 pėstininkų pulkų po 3,331 vyrą; tai būtų įjikiuota į 7 brigadas trijose divizijose. Buvo numatyta organizuoti dar antrą kavalerijos pulką.

Vadinamom „savisaugos“ organizacijom priklausė apie 60,000, kurie iš dalies galėjo tiktai karo reikalui. Buvo numatyta, kad bus galima sumobilizuoti iki 100,000. Mobilizacija turėjo trukti nuo vienos iki dešimt dienų. Amunicijos karui būtų užtekę tik 14 dienų.

Latviai apmokytų turėjo apie 170,000. Karo atveju buvo numatyta 130,000 vyrų — 3 pėstininkų divizijos, 3 motorizuotos brigados, 2 kavalerijos pulkai, 3 ar 4 diviratininkų batalijonai, 3 ar 4 sunkiosios artilerijos baterijos, o taip pat įgulų ir tiekimo daliniai.

Latvių „savisaugos“ buvo 19 pulkų, o taip pat specialūs daliniai kaip kavalerijos, diviratininkų, geležinkeliečių, lakūnų su 250 aktyvių karininkų bei puskarininkų; tai turėjo sudaryti bendrą skaičių 12,000 moterų ir 60,000 vyrų. Dar buvo apie 20,000 atsarginių neapmokytų. Aktyviosios divizijos galėjo būti parengtos veiksmam per 24

Jurgis Jankus informuoja apie prof. A. Klimo pasikalbėjimą su E. Meath Rochesterio televizijoje

tų ponui Brežnevui. Ir jeigu jis atsisakytų ką nors daryti, jie kreipsis į pačias Jung. Tautas, į tarptautinę spaudą ir Popiežių. Kiekvienas, kuris pasirašė tą peticiją, rizikavo savo gyvenimu. Man pačiam tokio darbo padarymas atrodė tikras stebuklas, nes anoj sistemoj kiekvienas tavo kaimynas kartu gali būti ir okupanto slaptosios policijos šnipas. Tokiose sąlygose 17,000 parašų gali drąsiai atstovauti 95 proc. visos tautos. Jie tą padarė, o šalia to, žinoma, dar siūnčia informacijų laiškais ir kitokiais keliais, bet šio krašto dmesį pagauti yra nepaprastai sunku. Aš nežinau, kas tą sulauko, nors, apskritai, aperikiečiai visada stoja skriaudžiamųjų pusėj.

Apie lietuvių Amerikoje

E. M. Ar yra šiame krašte tokia vieta, kur būtų daugiausia susibūrusių lietuvių?

A. K. Chicagoj.

E. M. Chicagoj?

A. K. Tikrai Chicagoj. Ten leidžiami du lietuviški dienraščiai. Jie jau eina 60 metų. Paskum, sakytai, New York, Philadelphia ir Boston. Bostone, pav., išleista lietuviškai 36 tomų enciklopedija, o dabar leidžiama angliškai šešių tomų Encyclopaedia Lituanica. Bet Chicago yra centras. Ten turime dvi aukštesniųjų mokyklas, dvi ligonines, keturis bankus, lietuvi-

ką operą, daugelį žurnalų ir t. t.

E. M. Kodėl jie susitelkę Chicagoj?

A. K. Aš manau, kad patraukė skerdyklos ir daugelis kitų darbų. Chicagoj susitelkė apie 200,000 lietuvių.

Apie Bendruomenę ir ryšius su Lietuva

E. M. Žinau, kad esi veiklus Lietuvių Bendruomenėje. Ar tai yra inkorporuotas sambūris?

A. K. Taip. Tai sambūris, kuris stengiasi jungti visus JAV lietuvius, išsaugoti ir puoselėti lietuvių kultūrinį palikimą ir padėti okupuotai Lietuvai atgauti laisvę.

E. M. Ar čia gyvenę lietuvių kartais nebijo laisvai reikšti savo nuomonę iš baimės, kad Lietuvoje jo artimieji gali nukentėti?

A. K. Visiškai teisybė. Kai kurie, turėdami artimų giminių, tikrai prisibijo. Aš irgi turiu artimųjų, bet žinau, kad esu gerai žinomas K.B.G., ir todėl nesivaržau. Ir nematau tam jokios priežasties. Mano tėvai išbuvo dešimt metų Sibire. Ką blogiau jiems dar begali padaryti. Bet yra žmonių, kurie nedrįstų pasirašyti laiškus net JAV laikraščių redakcijoms.

E. M. Ar turi ryšių su tėvais?

A. K. Turiu. Retkarčiais gal vieną sykį per metus, gaunu

iš jų laišką apie orą ir apie sveikatą. Tėvas tuo tarpu mirė, tik dar motina gyva.

Ko lietuviai nori iš amerikiečių

E. M. Ką žmonės tikisi laimėti, dalyvaudami toje maldos ir gedulo dienoj?

A. K. Pirmiausia, pone Meath, norime išskelti reikalą viešumon, paskleisti žinią, nes tikime, kad kai kurie jungs prie mūsų, parašys į laikraščius, parašys Sovietų ambasada, gal net spauda, radijas ir televizija daugiau pavergtųjų reikalą paminės, nes, matote, lietuviai yra dar ir ypatingesnėje bėdoje. Lietuva yra katalikų kraštas, apskritai jų ten apie 80 proc. visų gyventojų, ir rusų tikslas yra juos ne tik susovietinti, bet ir palaužti katalikų tikėjimą. Man atrodo, kad kiekvienam nesunku suprasti, jog lietuviai yra dviguboj bėdoj — kaip lietuviai ir kaip katalikai. Todėl norime amerikiečiams tą ypatingai išryškinti. Mes net galvojame, kad amerikiečių bažnyčios galėtų paskelbti maldos dieną. Nebūtinai penkioliktą. Mėginame susisiekti su savo vyskupu, kad jis visoje diecezijoje paskelbtų ketį sekmadienį maldos dieną už Lietuvą. Pavyzdžiui, Sv. Jurgio parapija jau paskelbė tokia dieną birželio 18. Apskritai mes norime atkreipti žmonių dėmesį ir sulaukti jų moralinės paramos.

E. M. Kartais mes net neišsivaizduojame, kaip laimingi esame.

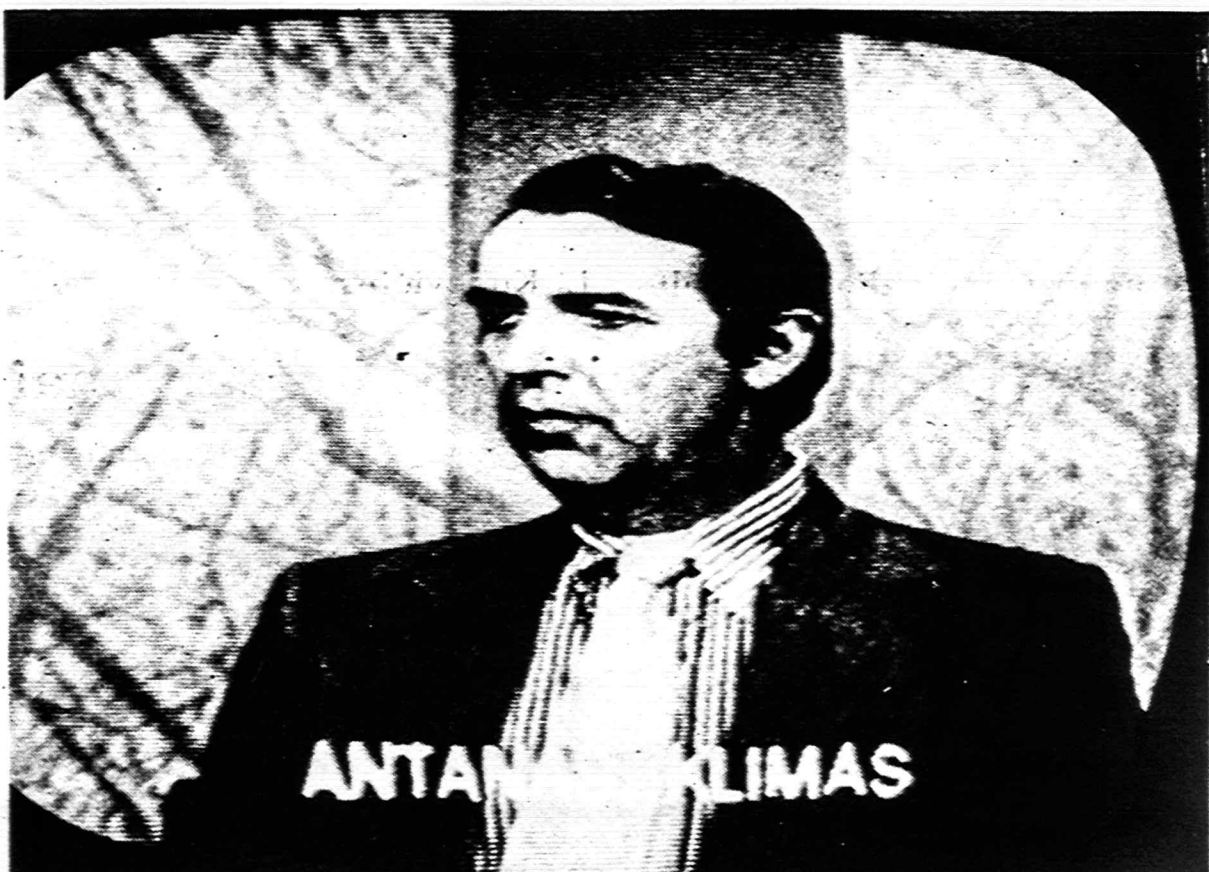
A. K. Taip. Su tuo visiškai sutinku. Mes žinome, kad JAV išgelbėjo mus ir už tą esame joms tikrai dėkingi, o iš savo pusės norime padaryti viską, kad suteiktumėm jų žmonėms žinių, kaip tikrai viskas yra.

E. M. Smagu buvo turėti jus svečiu.

A. K. Ačiū.

-o-

Tuo pasikalbėjimas ir pasibaigė. Bet jo aidai tebeskamba. Šiandien pasiteiravus WHEC stoties (kanalas 10) įstaigoje, sužinota, kad telefoniniai atsiliepimai dar tebeplaukia ir kol kas visi palankūs. Be to, prof. Klimas yra gavęs asmeniškai sveikinimų iš estų, latvių, ukrainiečių ir iš nemažo skaičiaus amerikiečių.

Prof. Antanas Klimas kalba per Rochesterio, N.Y. televiziją birželio 13 Eddie Meath programoj. Jis papasakojo apie išvežimus Lietuvoj ir paskutines demonstracijas.

KIEK REIKIA SUMOKĖTI UŽ LAISVĘ?

Baltijos valstybių likimas — kaip išpėjimas

5

Žvalgybiniai šarvuočiai: Suomija 3; Estija 12; Latvija 6; Lietuva 12.

Patrankos: Suomija 397; Estija 60; Latvija apie 150; Lietuva apie 120.

Priešlektuvinė: Suomija 122; Estija 20; Latvija 80; Lietuva apie 162 (tarp jų 150 orlikonų).

Pakrantių artilerija: Suomija apie 100; Estija 30; Latvija apie 30; Lietuva jokios.

Prieštankinė: Suomija 112; Estija keletas; Latvija keletas; Lietuva keletas.

Sunkųjų ginklų trys Baltijos valstybės turėjo drauge apie tiek pat patrankų, šarvuočių kaip suomių; kaip suomių, ginklai daugiausia buvo iš 1918 metų laikų.

Ginklavimosi pramonė

Suomija ir trys Baltijos valstybės galėjo pagaminti šautuvų, kulkosvaidžių, jiems amunicijos, amunicijos artilerijai, minų, sprogstamųjų medžiagų taikos metui. Estija pati gaminosi ir žvalgybinius šarvuočius. Lektuvus gaminosi Lietuva ir Latvija, tačiau tik mažais kiekiais ir

tik taikos aplinkybėm. Laivus galėjo gamintis Estija ir Latvija. Iš prekybinio laivyno visos valstybės galėjo sumobilizuoti pakankamai pagelbinių laivų. Sunkioji karo medžiaga turėjo būti importuota, lengvoji galėjo būti pasigaminta viduje taikos metui. Karo medžiagų, amunicijos atsargos buvo nedidelės, nes truko tam reikalui pinigų. Artilerijos pabūklai ir pėstininkų ginklai buvo nevienodo tipo ir kalibro.

Išvartiniai

Nekalbant apie įtvirtinimus jūroje ir pakrantių baterijas, kurios sausumos kovai tik iš dalies galėjo būti panaudojamos, tik Suomija turėjo įtvirtinimų liniją Karelijoje, vadinamą Mannerheimo liniją, su 119 iš dalies senstėjusių bunkerų 140 kilometrų ilgio. Baltijos valstybėse buvo tik 1939-40 pradėtos mažų bunkerų linijos — tokių bunkerų Estija turėjo 50.

KARINĖS PAJĖGOS

Suomiai 1939 galėjo pastatyti 8, paskiau 9, o iki 1940 kovo dar

valandas, o atsarginių divizijos galėjo būti atsiųstos į frontą po 30-60 dienų, nors teorškai mobilizacija turėjo būti įvykdyta per 72 valandas. Amunicijos ir Latvija turėjo tik 14 karo dienų.

Lietuva neturėjo su Sovietais bendrų sienų ligi 1939 metų, ligi Sovietai okupavo rytinę Lenkijos dalį. Teoriškai sumobilizuoti galima buvo 250,000. Tačiau finansiniai sumetimai buvo priverstę apsispręsti karo atveju sumobilizuoti daugiau 135,000. „Savisaugos“ buvo 12 pėstininkų ir vienas dragūnų pulkas, o taip pat specialūs daliniai — viso 50,000. Mobilizacija ligi 1935 m. turėjo trukti nuo 7 iki 12 dienų, po to tik 14-72 valandas. Karo atveju kariuomenės turėjo būti 5 pėstininkų divizijos ir dvi kavalerijos brigados, o taip pat įgulų ir specialiniai daliniai. Ir Lietuva amunicijos turėjo maždaug dviem savaitėm.

Reikia dar pridurti, kad Estija turėjo su Sovietais bendrą sieną 258 km (tame skaičiuje per Peipuso ežerą 145 km). Latvijos bendra siena su Sovietais buvo 351.3 km. Lietuva, kai 1939 m. Sovietai jai „dovanojo“ Vilniaus sritį (buvusią Lenkijos), gavo bendrą sieną su Sovietais 272 km.

Taigi trys Baltijos valstybės drauge bendrų sienų su Sovietais turėjo 882 km (įskaitant 145 km per Peipuso ežerą).

Duomenys rodė, kad Suomija su savo 4 mil. gyventojų atsarginių turėjo 400,000, bet mobilizuoti tegalėjo 275,000, iš kurių buvo sudarytos 11 divizijų. Sieną su Sovietais 1939 m. buvo per 1,000 km. Trys Baltijos valstybės drauge turėjo 1939 m. per 5.6 mil. gyventojų, taigi būtų galėję mobilizuoti per 560,000. Tačiau apmokytų atsarginių Estija turėjo tik apie 120,000, Latvija 170,000, Lietuva apie 200,000 — drauge 490,000. Karo atveju apginkluoti ir Estija tegalėjo 100,000, Latvija 130,000, Lietuva 135,000 — drauge 365,000, kurie būtų sudarę apie 15 pėstininkų divizijų, 4 kavalerijos brigadas, 4 motorizuotas brigadas ir eilę specialiųjų dalinių. Sunkieji ginklai, kaip ir Suomijos, buvo pasenę; šarvuočių, priešlektuvinių, prieštankinių pabūklų, o ir lektuvų nepakankamai.

Tačiau reikia aiškiai pasakyti, kad trys Baltijos valstybės drauge turėjo daugiau gyventojų, daugiau kareivių, daugiau divizijų trumpesnėm sienom su Sovietais ginti, negu suomių.

Jei iš pirmo žvilgsnio bendra karinė Baltijos valstybių padėtis nebuvo nepatogesnė kaip Suomijos, tai vis dėlto Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybės 1939 metų rudenį priėmė Sovietų įgulas ir tokiu būdu paruošė Sovietus visiškai šių šalių okupacijai 1940.

(bus daugiau)

ATIDARYTOS JAUNIMO KONGRESO PARODOS

Jaunimo kongresui skirtos parodos atidarytos birželio 24 Jaunimo centre Chicago. Per atidarymą kalbėjo: poetas Kazys Bradūnas — Draugo dienraščio kultūrinio priedo redaktorius, Romas Sakadolskis — jaunimo kongreso komiteto pirmininkas.

Atidarytos šios parodos:

Jaunųjų dailininkų paroda. Joje dalyvauja: G. Minkus, J. Eidukaitė, D. Stončiūtė, V. Sakalauskas, J. Mikonienė, D. Zikienė, D. Reklūtė-Alekniene, G. Maleckaitė, A. Balukas, R. Krutulytė, A. Mataitis, S. Pinkus, R. Arbaite, D. Gelaziūtė, V. Mokuć, A. Vailokaitė, I. Mitkutė, R. Baukytė, K. Lapšys.

Jauniesiems dailininkams paskirtos ir premijos: I-ji premija — 350 dol. Kėstučiui Lapšui už litografiją — „Keturiems dideliams lietuviams“. Jis yra 24 metų, meną studijuoja Vienoje, Austrijoje. Dalyvavęs penkiose parodose Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje.

Antroji premija — 250 dol. paskirta Irenai Mitkutei už lietuvių liaudies keiksmazodžių iliustravimą. Ji yra 23 metų Chicago Meno Instituto studentė.

Trečioji premija — 150 dol. paskirta Rimatai Baukytei už paveikslą — be pavadinimo. Ji 20 metų, lanko Chicago Meno Institutą.

Jury komisiją sudarė dail. A. Kurauskas, dail. Z. Sodeikienė ir dail. H. Bliskis.

Vyresniųjų dailininkų parodoje dalyvauja: V. Ignas, V. Rameika, V. Krištolaitytė, A. Elskus, Z. Sodeikienė, S. Smalinskienė, V. Balukienė, O. Šabalaiuskienė, R. Mozolaiuskas, J. Kelečius, V. Kasiulis.

Foto parodoje išstatyti kvieciniai ir juri komisijos atrinkti darbai. Viso dalyvių yra per 50. Paroda rūpinasi kun. Algimantas Kezys, S.J.

Fotografijos pirmoji premija 350 dol. paskirta Rimantui Zukui.

kui — už jaunos šeimos portretą. Jis yra 20 metų amžiaus, iš Hawthorne, Calif.

Antroji premija — 250 dol. Auksuoliui Valiūnui už spalvotą nuotrauką. Jis yra 20 metų, studentas iš Toronto.

Trečioji premija — 150 dol. Gary Minkus už nuotraukų montažą — lauko muziejus. Jis 20 metų, trečios kartos lietuvis, studijuoja fotografiją Illinois Institute.

Architektūros numatyta paroda neįvyko, nes neatsirado norinčių dalyvauti. Taikomojo meno parodoje norinčių dalyvauti buvo labai maža. Keli šios srities darbai išstatyti bendrojoje parodoje.

Vyksta ir tautodailės paroda, kur išstatyti medžio drožiniai, lėlės, papuošalai. Rūpinasi Pranas Zapolis. Literatūros leidinių paroda atidaryta ant radienį. Ją tvarkė Donatas Bielskus. Išstatytos knygos, išleistos po praeito jaunimo kongreso.

Batūno metinė konferencijoje. Iš k. į d. Rein Virkmaa — estas, išdininkas, prel. J. Balkūnas, kalba Kęstutis Miklas, naujai perrinktas prezidentas, Helen Kulber. Nuotr. V. Mazelio

PAVERGTŲ TAUTŲ ATSTOVAI PAS KONGRESMANUS IR SENATORIUS

Nepaisant, kad Laisvosios Europos Komitetas nuo š.m. gegužės 1 yra nutraukęs savo paramą Pavergtųjų Europos Tautų Seimui, pats Seimas savo veiklos dėl to nesustabdė. Birželio 21-22 Bendrųjų Reikalų Komiteto nariai (Lietuvai tame Komitete atstovauja V. Sidzikauskas) su generaliniu sekretorium vizitavo JAV kongresą. Vizito tikslas: išdėstyti Pavergtųjų Seimo nusistatymus ir prašyti JAV senatorius ir kongresmanus tuos nusistatymus paremti šiais aktualiais klausimais:

(1) Senate ir Atstovų Rūmuose galima įspūdingiau atžymėti Pavergtųjų Tautų Savaitę, kurios progą veikiausiai ir šiemet prezidentas Nixon išleis atitinkamą proklamaciją;

(2) Ryšium su JAV pasirengimais Sovietų persamai europinio saugumo konferencijai paskatinti Sovietų pavergtųjų tautų draugus senatorius ir kongresmanus kiek galint aktyviau tais pasirengimais domėtis, kad vyriausybė kartais nepadarėtų sovietam nuolatų pavergtųjų tautų sąskaita;

(3) Ryšium su ruošiamą rinkimų programa prezidentiniam kandidatam paskatinti Sovietų pavergtųjų tautų draugus senatorius ir kongresmanus, ypač tuos, kurie turi tiesioginę įtaką jų programų redakcijai, kad tose programose nebūtų pamiršti ir

Sovietų pavergtųjų tautų reikalai.

Pavergtųjų Seimo atstovai, pasidalinę po du, aplankė 15 kongresmanų ir 14 senatorių, tarp jų: Atstovų Rūmų pirmininką Carl Albert, daugumos lyderį Hole Boggs, ir jo pavaduotoją (Whip) Thomas P. O'Neil, Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijos pirmininką Thomas E. Morgan ir tos komisijos narius (Clement Zablocki, L. H. Fountain, Daniel B. Fassel, John S. Monagan, Lester L. Wolff, Peter H.B. Freilinghyusen, Irving L. Wholey, Edward J. Derwinski, John Buchanan), taip pat didelį Lietuvos draugą Daniel J. Flood ir Samuel Stratton; senato laikinį prezidentą senatorių Allen J. Ellender, mažumos lyderį senatorių Hugh Scott ir jo pavaduotoją senat. R. Griffin, respublikonų politinio komiteto pirmininką sen. Gordon Allot, prezidentinius kandidatus sen. Hubert H. Humphrey ir sen. Edmund S. Muskie, taip pat senatorius: Roman Hruska, Jacob K. Javits, James J. Buckley, George S. Tower, Peter H. Dominick, Richard R. Schweiker, Clairborne Pell, Clifford Case, Robert Taft.

Pasikalbėjimai buvo labai nuoširdūs ir su dideliu supratimu Sovietų pavergtųjų tautų reikalų iš abiejų pusių.

LLK

IVYKIAI LIETUVOJE

(atkelta iš 2 psl.)

nr.). „Gal būt, dėl to tautinis pasipriešinimas Lietuvoje gauna jėgų greičiau negu kitose respublikose, o jo religinis turinys randa masinės atramos masėse. Dėl to suprantama, kad tuo metu, kai Maskvoje eilinis protestas pasirašomas 20-30 žmonių, Lietuvoje 104 katalikų kunigai rašė SSSR komunistų partijos centro komitetui, o tuo metu, kai mūsikių (rusų ortodoksų. Red.) religinio turinio proteste buvo per tūkstantį parašų, — protestą, kuriuo buvo ginamas kunigas Zdebskis, pasirašė 17,000 lietuvių“.

Rusų laikraštis baiminasi, kad „lietuviai — istoriškai labiausiai iš Baltijos tautų susiję su Rusija, dabar eina per tokį istorijos periodą, kuris gali juos visiems laikams atitolinti nuo rusų“. Bet reiškia viltį, kad to neįvyks dėl dviejų priežasčių: dėl to, kad Kauno įgulai, rusų kariuomenei, negalima buvo įsakyti šaudyti į lietuvių demonstrantus; dėl to, kad apie įvykius Kaune pasaulis sužinojo tarpininkaujant rusam „disidentam“.

4. Vatikano-Kremliaus santykių fone:

Jei nematyti spaudoje klausimo, ar Lietuvos įvykiai gali rasti kokio atgarsio Vakarų valsty-

bių santykiams su Sovietais, tai kai kur keliama klausimas, ar tie įvykiai neturės įtakos santykiams tarp Vatikano ir Sovietų. „Paris Match“ kaip tik žiūri į tuos įvykius Vatikano ir Kremliaus santykių fone. Esą popiežius Paulius VI siekia dialogo su komunistiniais režimais. Ejo derybos su Jugoslavija, Vengrija, Čekoslovakija. Monsinjonas Casaroli, Vatikano viešųjų reikalų komisijos sekretorius, šešias dienas praleido Maskvoje. Tai buvo pirma tokio oficialaus Vatikano žmogaus kelionė į komunistinę Rusiją. Nesenai, keliaudamas į tolimuosius rytus, ir jėzuitų generolas Arrupe 4 dienas praleido Sovietuose. Iš kitos pusės Vatikane lankėsi sovietiniai Podgorny, Gromyko. Popiežius Paulius siekia vienybės su ortodoksų Bažnyčia. „Nuvykti tuo reikalu į Maskvą ir surasti susipratimą su ortodoksais yra Pauliaus svajonė“. Sovietų vadai taip pat labiau norėtų matyti popiežių pas save negu Lenkijoje. Bet kai krikščionys kenčia ir miršta už tikėjimą, ar nebūtų tai per didelė kaina už Bažnyčių vienybę? Ir laikraštis visą informaciją pavadino: ar Lietuvos katalikų manifestas sukludys Pauliaus VI kelionę į Maskvą?

MALDOS GALYBĖ IR LIETUVOS LAISVĖ

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa, kaip anksčiau Darbininke buvo skelbta, šiemet suorganizavo maldos ir aukos vąjų komunistų rusų okupuotai Lietuvai ir lietuviams gelbėti. Kiekvienai dienai priskiriama kita vietovė. Šį kartą skelbiame liepos mėnesio maldų kalendorių.

1. Šv. Petro ir Šv. Povilo parapija, Hazleton, Pa.
2. Kalvarijos — visi meldžiasi.
3. Šv. Petro ir Šv. Povilo parapija, Tamaqua, Pa.
4. Šv. Petro ir Šv. Povilo parapija, Westville, Ill.

5. Ateitininkai, New York, N.Y.
6. Ateitininkai, New Haven, Conn.
7. Karalienės Angelų parapija, St. Catharines Kanada.
8. Ateitininkai, Worcester, Mass.
9. Šv. Petro parapija, Detroit, Mich.
10. Ateitininkai, So: Boston, Mass.
11. Ateitininkai, Brockton, Mass.
12. Ateitininkai, Cleveland, Ohio.
13. Ateitininkai, Rochester, N. Y.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

KAS ATSAKINGAS? Klausimas

Pavasarij mus ištiko labai skaudi nelaimė. Mūsų sūnus, 13 metų amžiaus, žaisdamas amerikiečių taip pamėgtą „baseball“, buvo skaudžiai sužeistas. Kaip akmuo kietas sviedinys sužeidė mūsų vaiko akį. Dar nėra žinios, ar jis apakės, ar ne. Šalia rūpesčių ir širdgėlos, mes išleidom beveik visas savo santaupas, stengdamiesi išgelbėti vaiko akį. Žmona turėjo šokių toki draudimą, bet toli gražu jo neužteko apmokėti specialistam ir kitiem dalykam.

Buvom nuėję pas vietinį advokatą. Jis ne lietuvis, bet mes angliškai visi gerai susikalbam. Advokatas visuomet šaltas ir neprieinamas. Mūsų visiškai neužjaucia ir, jam paskambinus, dažnai atsisako telefonu kalbėti. Kai nuėjom pas jį pirmą kartą ir papasakojom, kas įvyko, jis mum atsakė nei šiaip, nei taip. Sakėsi pažiūrėsiąs, ką bus galima padaryti. Daug kartų jį klausėm, bet jis vis dėsė ir, matyti, nieko nedarė. Dabar jis pranešė laišku, kad nieko negalys padaryti. Girdi, apsvačius reikalą, jam pasirodė, kad mes nieko negalėsime gauti.

Tiesa, tas vaikpalaikis, kuris metė sviedinį į mūsų vaiką, yra turtingų tėvų vaikas. Jo tėvai turi mūsų miestelyje visokio turto.

Ar Tamsta galėtum mum pasakyti per laikraštį, kodėl mes gavom tokį beširdišką atsakymą, ir kas mum turėtų apmokėti gydymo išlaidas ir rūpesčius? Svarbiausia — jei mūsų vargšas vaikas pasiliks su viena akimi, kas jam padės užsidirbti pragyvenimą, kai mūsų jau nebebus?

Tėvai, Massachusetts

Atsakymas

Kai žmogui ką skauda, būtų sunku jam pasakyti, kad nėra nuo to skausmo vaisto. Tačiau dažnai pasitaiko ligų, kurių ir mūsų dienų medicina nepajėgia išgydyti. Skaudus, bet neišvengiamas faktas, kad tokių dalykų kasdien pasitaiko ir medicinoje, ir teisėje.

Pirmiausia, tėvai nėra atsakingi už savo vaikų elgesį, kuris gali turėti teisinių pasekmių (torts). Jei ir galėtumėt įrodyti, kad Tamstų vaiką sužeidęs berniukas buvo „neatsargus“ (negligent) ir kad dėl jo neatsargumo Tamstų vaikas buvo sužeistas, — jo tėvai vis tiek nebūtų atsakingi. Kiekvienas asmuo, nors ir nepilnametis, pagal anglosaksų teisės principus, turi būti atsakingas tik už savo paties veiksmus.

Antra, jei šis reikalas ir atsidurtų teisme, prisiekusieji (jury) vargu ar būtų tos nuomonės, kad sviedinį metęs vaikas buvo „neatsargus“ teisine prasme. Jei jis nenorėjo Tamstų vaiką sužeisti ir metė sviedinį pagal žaidimo taisykles, tai kur čia galima būtų rasti „kalbę“? Tamstų vaikas, dalyvaudamas žaidime, privalėjo žinoti, kaip ir kiti žaidimo dalyviai, kad yra tam tikros rizikos, susijusios su žaidimu. Teisiškai tai vadina si — assumption of risk.

Tamstų advokatas, mano nuomone, Tamstas teisingai painformavo Jį pradžioje sakė reikalingą apsvaistysias prieš duodamas atsakymą, tai jis pasielgė teisingai. Juk jis nieko konkretaus Tamstom nežadėjo, o norėjo surinkti žinias ir reikalingai gerai apsvaistyti. Man rodosi, kad už tai neturėtumėt jo kaltinti. Esu tikra, kad jis Tamstas užjaučia, nors to ir nerydo. Deja, jo užuojauta reikalo nepakeičia.

14. Ateitininkai, Detroit, Mich.
15. Ateitininkai, Chicago, Ill.
16. Šv. Pranciškaus parapija, Lawrence, Mass.
17. Ateitininkai, Los Angeles, Calif.
18. Ateitininkai, Toronto, Kanada.
19. Ateitininkai, Hamilton, Kanada.
20. Ateitininkai, New Jersey.
21. Lietuvių Romos Katalikų Federacijos centro valdyba, Chicago, Ill.
22. Šv. Kazimiero seserys, mokykla (Šv. Kazimiero parap.), Philadelphia, Pa.

23. Šiluvos Švč. Mergelės parapija, London, Kanada.
24. Lietuvių misija, Melbourn, Australija.
25. Šv. Onos parapija, Luzerne, Pa.
26. Šv. Onos parapija, Jersey City, N. J.
27. Šv. Onos parapija, Spring Valley, Ill.
28. Lietuvių misija, Adelaide, Australija.
29. Aušros Vartų parapija, Hamilton, Kanada.
30. Šv. Kazimiero parapija, Los Angeles, Calif.
31. Lietuvių misija, Kensington, Australija.

SCRANTON, PA.

ATJAUČIA PERSEKIOJAMĄ BAŽNYČIA LIETUVOJE

Lietuvių parapijos Scrantono vyskupijos kasmet atsimeina tikinčiuosius Lietuvoje. Vysk. J. Carroll McCormick parašė giliai prasmingą laišką lietuviams kunigams ir parapičiams. Jis jautriai išskėlė persekiojamos Bažnyčios Lietuvoje nedalią: „Kasdien mūsų katalikiška spauda praneša, kaip sustiprintas religijos persekiojimas trijų milijonų tautų, kuri yra daugumoj katalikiška. Ten yra tiek maža kunigų, kad dažnai vienas kunigas turi dirbti dviejose ar trijose parapijose. Turi dirbti seni ir ligoti kunigai“.

Jis priminė lietuvių tikinčiųjų prašymą Jungtinėm Tautom. Be to, ragina melstis ir aukotis, kad pagelbėtų persekiojamiesiems. Balandžio 23 buvo skirta maldos ir aukos diena už Lietuvą. Visose lietuvių parapijose meldėsi ir dosniai parėmė aukomis.

Aukojo: Šv. Juozapo, Scranton, kun. kleb. M. Ožalas — 472 dol., Švč. Trejybės, Wilkes-Barre, kun. kleb. prel. J. Boll — 451 dol., Švč. Mergelės Marijos, Kingston, kun. kleb. A. Norkūnas — 310 dol., Šv. Petro ir Povilo, Hazleton, kun. kleb. J. Daslick — 303 dol., Šv. Kazimiero, Lyndwood-Wilkes Barre, kun. kleb. J. Kazlauskas — 250 dol.; Šv. Onos, Luzerne, kun. kleb. V. Shimkonis — 225.42 dol.; Šv. Kazimiero, Pittston, kun. kleb. P. Ališauskas — 217 dol.; Šv. Antano, Forest City, kun. kleb. P. B. Paukštis — 200 dol.; Šv.

Pranciškaus, Miners Mills-Wilkes Barre, kun. kleb. J. Akulonis — 121 dol.; Šv. Juozapo, Duryea, kun. kleb. G. Truskas — 115.25 dol.; Šv. Mergelės Marijos, Wanamie, kun. kleb. J. Lasky — 101 dol.; Šv. Mykolo, Scranton, kun. kleb. L. Gillis — 64 dol.; Švč. Mergelės Marijos, Eynon, kun. kleb. G. Stalavicz — 63.60 dol.; Šv. Petro ir Povilo, Sugar Notch, kun. kleb. V. Žemaitis 35 dol.

Prel. Jonas Boll labai sėkmingai vadovavo visam vajui, ir vysk. V. Brizgys buvo jo svečias.

Vysk. V. Brizgys asmeniškai tarėsi su lietuviams kunigais Scrantono vyskupijoje gegužės 3. Visiems asmeniškai padėjo už pasiaukojimą, prašė savo vardu padėkoti aukotojam. Taip pat aplankė vyskupą ir jam pareiškė savo ir Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos padėką. Vyskupijos laikraštis „The Catholic Light“ gegužės 11 pirmame puslapyje įdėjo vysk. V. Brizgio, vysk. J. C. McCormick ir prel. J. Boll fotografiją su trumpu, bet reikšmingu įrašu.

LKRS valdyba

— Vladas Mieželis, Phoenix, Arizona, Phoenix LB apylinkės valdybos pirmininkas, parašė išsamų laišką to miesto amerikiečių dienraščiui The Arizona Republic Lietuvos bylos reikalu. Teisininko ir kartu Lietuvos kariuomenės generolo Vlado Mieželio laiškas buvo įdėtas birželio 21. Vl. Mieželis ir kiti tos LB apylinkės vadovybės nariai panaudojo gautą iš JAV-bių LB centro informacijos tarnybos Lietuvos bylos reikalu parašytą medžiagą.

ANTRASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

jau čia. Jo užsibrėžtiems tikslams pasiekti dar stinginga pinigų. Žemiau yra surašyta atkarpa, kad tie tautiečiai ir organizuoti telkiniai, kurie iki šiol neturėjo progos prisidėti auka, bet yra jautrūs jaunimui, galėtų ją užpildyti. Kiekvienas doleris yra prasmingas kongreso sėkmei, dėl to kviečiame paskutiniųjų dienų talkon.

Vardas Pavardė Auka

Adresas

Čekių rašyti: Lithuanian World Youth Congress

Šią atkarpą drauge su savu auka malonėkite pasiųsti adresu: Dr. J. Kazickas, 530 Fifth Avenue, New York, N. Y. 10036

PO CHICAGOS DANGUM

Lietuvių Romos Katalikų Labdarų Sąjunga, įsisteigusi 1914 Chicagoje, yra atlikusi labai didelių darbų. Įkūrė Šv. Kryžiaus ligoninę Marquette Parke ir pastatė Šv. Šeimos vilą seneliams. Liepos 4 Šv. Šeimos vilai sueina 25 metai. Šv. Kryžiaus ligoninė yra pavesta valdyti seselėm kazimierietėm. Šv. Šeimos vilai — senelių prieglauda. Lėmonto pakraštį vadovauja kun. St. Adominas.

Gintaro balius, kurį jau 12 metų kasmet rengia Chicagoje Lietuvių Moterų klubas, įvyko birželio 24 Conrad Hilton viešbutyje. Atsilankė daugiau kaip 400 mūsų tautiečių su svečiais.

SKAUTŲ-ČIŲ VASAROS STOVYKLA

Šių metų vasaros stovykla prasideda rugpjūčio 26, šeštadienį, ir baigiasi rugsėjo 4, pirmadienį. Ji įvyks BSA stovyklavietėje Adams Point, New Hampshire. Ši vieta yra taip įrengta, kad nereikės vežti savo lovelių nei palapinių. Nors stovykla yra gana toli šiaurėje, tačiau naktys neturėtų būti šaltos, nes palapinės yra pastatytos ant medinių grindų dugno. Kaip dabar atrodo, gal nereikės imtis nei savo indų. Be to, yra didžiulis ežeras su puikia pakrante maudymuisi ir yra apie 20 laivelų, kuriais bus galima naudotis.

Šiai stovyklai yra parinktas Aitvaro vardas ir jos vadovybę sudės iš stovyklos viršininko — s. M. Subačio, Brolijos stovyklės viršininko — ps. K. Matonio ir Seserijos pastovyklės viršininkės — s. G. Matonienės. Smulkesnis stovyklos štabas bus paskelbtas vėliau.

Stovyklos mokestis: pirmam vaikui — 35 dol., antram — 32.50 dol., trečiam — 30 dol., ketvirtam — 27.50 dol. ir penktam 25 dol. Registracija yra pabranginta 5 dol., kurie bus skirstomi tolimesnių vietovių kelionių išlaidoms sumažinti. Savaitgaliniai stovyklautojai bus priimti, jei užsiregistruos kartu su vienu reguliariu registracijos laiku. Registracija baigiama rugpjūčio 5.

Kadangi šioj vietoj nėra arti jokių valgyklų ar viešbučių, tai tėveliam vaikučių lankymas pasidaro labai komplikuoatas, nes stovykloje jie negalės prisiglausti, o atvažiuoti, pabūti ir grįžti atgal, pasidarys labai ilga kelionė. Stovykla baigiasi pirmadienį, ir stovyklautojų negalima atsiimti prieš stovyklos pabaigą.

Ligi pasimatymo Aitvaro stovykloje!

I.J.

Baliuje pristatoma visuomenei jaunos mergaitės debutantės. Šiemet jų pristatyta 11. Salė buvo spalvingai išpuošta. Cie-dant himnus, gražiai buvo apšviestos abiejų kraštų vėliavos. Baltutės debutantės rankose turėjo trispalvių gėlių puokštes. Lietuviškas orkestras grojo lietuviškas melodijas. Debutantės vienos ir su berniukais šoko tautinius šokius. Konsulė J. Daužvardienė, pakviesta baltutės pirm. A. Brazio, lietuviškai ir angliškai sveikino ir pristatė debutantes. M. Rudienė įteikė I. Seibutytei ir A. Martinkutei stipendijas. Programa truko 50 minučių. Po vakarienės ji tęsėsi su valais, suktiniais, kur įsijungė visi svečiai, grojant K. Steponavičiaus vedamam orkestrui. Prof. J. Maluškos, orkestro ir viso moterų komiteto dėka vakaras praėjo nuostabiai gražiai. Gintaro vakaro pradininkė yra garbės konsulė J. Daužvardienė.

Lietuvos nelaimės ir sovietų parodą mini amerikiečių radijas, televizija ir spauda. Tribune baltiečius kiek pakritikavo už parodos piketavimą, nes komunistai, esą, atsikėrėsių Amerikos parodom. Tačiau TV 44 kanalas stodo lietuvių pusėn, per LB atstovą Val. Šadauską nušviesdamas, kaip lietuviai trokšta laisvės, nesibijodami net kalėjimų ir susideginimų. Paroda tebevyksta, bet jai pakenkė tebevykstančios demonstracijos ir piketai. TV 7 kanalas irgi rodė viską.

Styginių kvartetas susidarė iš K. Valaitienės, N. Linkevičiūtės, Vyt. Nako ir Bern. Prapuolenio. Vadovė — D. Juknevičiūtė.

Apie testamentus. Šia tema birželio 25 A. Šlutas ir adv. P. Kal kalbėjosi lietuvių televizijoje. Adv. Kal perspėjo: jei darote testamentus ir palikimus Lietuvoj gyvenantiems artimiesiems, jie turi būti patvirtinti notaro ir kelių patikėtinių. Jei nėra patikėtinių, tai Sovietų Rusijos agentai ir advokatai lengvai pasima visą turta iš Amerikos piliečio. Per trumpą laiką Sovietų Rusija išgavo daugiau kaip milijoną dolerių iš testamentų nesudariusių mirusių asmenų, kilusių iš jos pavergtų tautų.

LTV rengiama Lietuvių diena bus liepos 9 Bučo sodyboj. Bus įdomi programa su dovanom. Gros didelis Sniukštos orkestras. Visi kviečiami atsilankymu paremti LTV programą. Tą pačią dieną 8:30 v.v. LTV programoj dalyvaus Anglijos lietuvių klubo jaunimo talentai su linksma programa.

Bal. Brazdžionis

Brocktono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras koncertavo Hartforde. Po koncerto solistas Stasys Liepas sveikina dirigentą kompozitorių Julijų Gaidelį, M. Petrauskienę (d.) dėkoja už programą. Nuotr. A. Jaro

HARTFORD, CONN.

Gražiai ir gerai pavykęs koncertas

Solistas Stasys Liepas ir Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras, vedamas kompozitoriaus J. Gaidelio, gegužės 27 su dideliu pasisekimu koncertavo Hartforde.

Koncertą atidarė M. Petrauskienė. Programai vadovauti pakvietė Virginiją Aleksandravičiūtę, Hartfordo LB jaunimo sekcijos vadovę.

Be vietinės publikos, į koncertą buvo atvykusių svečių iš Bostono, New Haveno, Waterburio, New Britaino ir kitų vietovių. Koncerto dalyviai buvo sutikti linksmai ir šiltai.

Pirmoj programos daly buvo atlikti religiniai kūriniai: O geras Jėzau — Palestino, O didis Viešpatie — J. Gaidelio. Giesmės giedojos choras. Panis angelicus — C. Franck, giedojos sol. S. Liepas ir choras, akomponavo Saulius Cibas. Toliau buvo atliktos mišių giesmės: J. Gaidelio — Viešpatie, pasigailėk, Garbė Dievui aukštybėse, Tikiu į vieną Dievą, Šventas, Tėve mūsų, Dievo Avinėli ir VI. Jakubėno Priskilimo kantata. Giedojos choras, akomponavo S. Cibas.

Po pertraukos, antroj programos daly, solistas S. Liepas dainavo: Nuplaskok — J. Tallat-Kelpšos, Don Zuano serenadą ir Tomsio ariją iš operos Pikų dama — P. Čaikovskio. Vėliau choras atliko: Kur giria žaliuoja — J. Gudavičiaus, Po aukštų kalnus ir Paskutinis vakarėlis — K. V. Banaičio, Pavasario daina — J. Gaidelio, Apynėlis — S. Šimkaus. Ir vėl sol. S. Liepas dainavo: Figaro ariją iš op. Figaro vestuvės ir Don Zuano ariją iš op. Don Zuonas — W. A. Mozarto. Bisui: Kur mano tėvelis gėrė — J. Zilevičiaus ir Gerk, gerk, kaimynėli, pilną — A. Kačanausko.

Pabaigoj choras padainavo: Anoj pusėj Nemunelio — J. Švedo, Šienapiūtė — J. Gaidelio, Vakarinė daina — S. Šimkaus, Kurteliai sulijo — J. Gaidelio ir daugiau dainų bisui.

Koncertui praėjus, M. Petrauskienė ir klubo šeimininkas A. Maslauskas padėkojo menininkam už puikią programą. Vytas Tijūnėlis atnešė į sceną didelį krepšį gėlių, skirtų visam chorui. Programos vadovė V. Aleksandravičiūtė (apsirengusi tautiniais drabužiais) papuošė baltais gvazdikais kompozitorių Julijų Gaidelį, solistą Stasį Liepą, akompaniatorių Cibą ir choro valdybos pirm. Viktorą Brandtnerį.

Vakaronės vaišės

Vaišėse su programos atlikėjais dalyvavo ir svečiai.

Klubo šeimininkas A. Maslauskas, visus pasveikinęs ir padėkojęs, pristatė kalbėtojus. Komp. J. Gaidelis linksmai ir maloniai padėjo už pakvietimą ir gražų priėmimą. Muz. Jurgis Petkaitis sveikindamas pasakė: dabar mūsų chorai mažėja ir silpnėja, o Brocktono Šv. Kazimiero choras auga ir tobulėja. Choro valdybos pirm. V. Brandtneris dėkodamas išsireiškė, kad hartfordiečiai šį chorą ypatingai nuširdžiai ir gražiai priėmė. Lionginas Kapeckas prisiminė savo 20 m. dalyvavimą chore: anksčiau — Lowell, Mass, dabar

Hartfordo Aido chore; pabrėžė, jog choristam reikia didelio pasišventimo ir būna daug vargo su repeticijom, bet dainai ir lietuvių bei išlaikyti tai privaloma... M. Petrauskienė trumpu žodžiu pasidžiaugė visų bendru suėjimu į vieną lietuvišką šeimą ir linkėjo su daina išlikti lietuviškas visą gyvenimą.

Po vaišių ir kalbų choristai su svečiais linksmai ir gražiai padainavo, o prieš 12 v. atsisveikinę išvažiavo.

Šiam puikiam koncertui praėjus, nuširdžiai dėkojam kompozitoriui Julijui Gaideliui, solistui Stasiui Liepui, akompaniatoriui Sauliui Cibui, choristam, choro valdybos pirm. Viktorui Brandtneriui, programos vadovei Virginijai Aleksandravičiūtei, Birutei ir A. Zdanymėnui ir Vytui Tijūnėliui už visokią pagalbą.

Ačiū klebonui kun. Juozui Matučiui už koncerto garsinimą biuleteny ir už dalyvavimą koncerte, muz. Jurgiui Petkaičiui ir jo žmonai už dalyvavimą ir pagalbą, Tėvynės Garsų

radijo valandėlės vedėjui A. Dragūnėvičiui ir Zitai Dapkienei už pranešimus, nuolatiniams lietuviškų reikalų rėmėjui A. Jariui, padariusiam nuotraukas nemokamai, bičiuliui Andriui Pateckui, paaugojusiam bilietus, geram tautiečiui Juozui Bakšiui daug pasidarbavusiam tvarkant sceną, inž. Benediktui Dapkui už puikiai padarytą plakata, bilietų platinimą ir vietos klubui, mus parėmusiem, mielom šeiminiškėm, paruošusiom vaišes, Kotrynai Casman, P. Kulienei, dar ir už tortą — E. Minukienėi, M. Maslauskienėi už dovanas laimėjimam bei vaišėm, ir kitom. Nuširdus lietuviškas ačiū visiem.

Ypatingai dėkojam svečiam, vietiniam ir atvykusiem į koncertą iš kitur.

Pelno, atskaičius susidariusias išlaidas, liko 200 dol. Jis paskirtas pusiau: 100 dol. pasaulio lietuvių jaunimo kongresui ir 100 Lietuvių A.P. klubui.

Lietuvių moterų grupės
vardu:
M. Petrauskienė

WORCESTER, MASS.

Tragiškuosius tautos įvykius minėjom birželio 11. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj už visus žuvusius buvo aukojamos mišios. Prieš jas, muz. A. Mateikiai grojant gedulo maršą, buvo įneštos vėliavos, padėtas vainikas ir gelės. Mišias aukėjo kleb. kun. A. Micūnas, MIC. P. Moksle jis priminė, kad Lietuvoj gyveną dantis sukanę kenčia vergiją daugiau kaip 30 metų. Mes, turėdami laisvas rankas ir burnas, dirbim ir budėkim už juos. Per mišias giedojos muz. A. Mateikos vadovaujamas choras ir solo V. Roževičius.

Maironio parke minėjimą popiet atidarė LB apylinkės pirm. V. Židžiūnas, pažymėdamas, kad šimtmečiais lietuvis kovojo ir kovoja. Ne be pagrindo ir vytiš laikų iškėlęs kardą, nes egzistencija galima tik kovą. Žuvę kovotojai pagerbti tylos minute. Prelegentas skautininkas Venclauskas pažymėjo, kad šaltasis vasaris atnešė mūsų tėvynei laisvę ir nepriklausomybę, karštasis birželis — vergiją. Tūkstančiai partizanų per dešimt metų tęsė kovą prieš bolševikus. Kudirka, Kalanta ir kiti skelbia visam pasauliui lietuvių troškimą būti laisvais.

Meninei daliai vesti buvo pakviestas parengimų vadovas P. Račiukaitis. V. Roževičius padainavo Vežė mane iš namų. Mamytei ir Pilėnų operos ištrauką. Akomponavo muz. A. Mateika. Šeštadienines mokyklos mokinyt T. Savickas padėklamavo eilėraštį. L. Pauliukonytės vadovaujama tautinių šokių grupė Spindulys pašoko Gyvatara ir Malūną. Pabaigoj sugiedota Marija, Marija.

Šv. Kazimiero mokyklos baigimo iškilmės buvo birželio 11. Graduantių intencija kun. J. Bakanas aukėjo mišias ir pasakė pamokslą. Po mišių parapijos svetainėj Motinų Gilda su tėvais suruošė pusryčius. Kleb. kun. A. Micūnas sveikino graduantus ir įteikė po rožančių, parvežtą iš Romos, palaimintą Šv. Tėvo. Sveikino dar seselė Gracia ir mokyklos vedė.

— Dainininkai Asta ir Alfredas Šalčiai, sėkmingai gastroliaug JAV, grįžę į Vokietiją ruošiasi išleisti naują folklorinio žanro slagerių plokštelę.

— 17,000 okupuotos Lietuvos katalikų pasirašytas memorandumas dėl tikybės persekiojimo ir pasiūstas L. Brežnevui ir memorandumas su atitinkamu pareiškimu K. Waldheimui, Jungt. Tautų gen. sekretoriui, Vliko yra išverstas į anglų kalbą ir atspausdintas didesnis jo kiekis. Yra ir parašų pavyzdžiai. Jei kas norėtų įsigyti, prašoma rašyti: Vlikas, 29 W. 57th St., New York, N.Y. 10019. (E)

— Briusely sudarytas tarp-tautinis komitetas žmogaus teisėm Sovietų Rusijoje ginti. Komiteto pirm. — Rene Cassin. Kiti nariai: italai, olandai, belgai, liuksemburgietis ir kt. (E)

— Italų dienraštis "Il Secolo d'Italia" gegužės 24 paskelbė žinią, jog dėl įvykių Lietuvoje "Albertelli" technikos institute Romoje studentų tarpe buvo įvykusios muštynės dėl Lietuvos. (E)

— Eltos biuletenio prancūzų k. Paryžiuje redaktorė B. Venskuvienė ir Europos lietuvių krikščionių demokratų tarybos pirmininkas A. Venskus s.m. birželio 14 buvo pakviesti į Prancūzijos senato pirmininko A. Pohero suruoštą metinį priėmimą, kuriame dalyvavo Prancūzijos respublikos prezidentas G. Pompidou ir ponis, ministras pirmininkas J. Chaban-Delmas, parlamento pirmininkas A. Peretti, eilė kitų žymių Prancūzijos vyriausybės narių, parlamentarų, senatorių bei politikų. Gegužės 13 inž. A. Venskus eilės tarptautinių organų, kurios atstovauja Lietuvai, veikėjas, taip pat dalyvavo Vokietijos bundestago pirmininko K. von Hassel priėmime Bonnoje. (E)

— JAV LB centro valdybos įgaliotinis A. Budreckis birželio 22 pateikė demokratų "platformos komitetui" pageidavimus: 1. platformoje pakartoti JAV dėsni, kad jos nepripažįsta Lietuvos prievartinio jungimo į Sovietų Sąjungą; 2. siekti Rytų-Vakarų santykių sunormavimo, atstatant laisvę bei žmogaus teises Lietuvai ir kitom pavergtom tautom; 3. Lietuvos klausimą kelti pasitarimuose su Sovietais; 4. komunistinių režimų atžvilgiu vykdyti tokią politiką (ypač ūkinio požiūriu), kuri rytų ir vidurio Europos tautom patikrintų žmogaus teises bei politinę laisvę. (E.)

— Antanas Zarskus, teisių daktaras, nuvykęs iš Los Angeles, Calif., gydytis į Vokietiją, mirė birželio 24. Palaidotas Vokietijoje.

— Newarko arkivyskupas Boland laišku paragino klebonus ir administratorius birželio 17 ir 18 skirti maldas už persekiojamą Lietuvą. Arkivyskupo laiškas paskelbtas arkivyskupijos laikrašty The Advocate birželio 22. Tame pat nr. dar du rašiniai apie padėtį Lietuvoje. Tuo reikalu į arkivyskupą ir į laikraštį buvo kreipęsis kun. V. Dabušis.

Chicago Opera Company and Workshop iniciatyva 1973 sausio gale Marijos auditorijoje bus statoma lietuvių kalba G. Puccini opera La Boheme. Tris spektaklius su trim solistų sąstatais palydės pilnas simfoninis orkestras. Jaunieji dainininkai, norį spektakliuose dalyvauti, prašomi registruotis iki liepos 20 adresu: Chicago Opera Company and Workshop, 7121 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Po dainininkų patikrinimo bus paskelbti solistų sąstatai. Rugpjūčio 17 prasidės choro repeticijos, kurios pratomos ketvirtadieniais.

— Korpl Neo-Lituania stovykla įvyks rugpjūčio 27 — rugsėjo 4 Thunderbird Lodge, Mt. Snow, Vermont.

Kun. B. Dagilis

Liepos 9 d. bus ketveri metai, kai mus paliko liūdesyje šviesios atminties vienas Dainavos jaunimo stovyklos steigėjų ir pirmasis jos administratorius, mūsų mylimas

A. A.
Kun. BRONIUS DAGILIS.

Jo mirties sukaktį minint, liepos 9 d. bus aukojamos šv. Mišios už jo vėlę:

10:30 va. šv. Antano lietuvių bažnyčioje, Detroit, Gregorinės šv. Mišios pas Tėvus Pranciškonus, Greene, Maine, ir Kaune, Lietuvoje.

Nuoširdžiai prašome jo draugus bei pažįstamus prisiminti a. a. kun. Bronių savo maldose, kuris su meile ir atsidavimu dirbo lengvindamas lietuvių tremties gyvenimą, prašant Viešpaties gailestingumo jo vėlei.

Liūdentieji giminės

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

SERVICE

Wanted Foster Parents. If you are between the ages of 25 and 50, English speaking, in good health, financially self maintaining, willing to accept children of any background and have adequate rooms, you are desperately needed now. Contact: McMahon Memorial Shelter, 128 East 112 St., New York, N.Y. 10029 369-5665

**HOME OWNERS
REAL ESTATE COMPANYS**
We Clean Cellars, Backyards, Haul Rubbish, White Wash, Paint
Mr. Coles 356 Atlantic Ave. Bklyn.
CALL 625-0274

ELI KENNEDY AUTO BODY
Collision Experts
We Take Pride in our Work
8201 Kennedy Blvd. North Bergen, N.J.
Call 201 869-3937

HANNONS FURNITURE
Modern & Period
Open 6 Days a Week, Late night Thurs.
& Fri. till 9 pm
71 Roosevelt Ave.
Carteret, N.J.
Call 201 451-4680

Mario's Auto Inspection service, headlights adjustment, wheel alignment, motor tune-up and brake service. All minor adjustments done while you wait. Shell Bay Ave., Mayville, N.J. Cape May Court House, opp. State Inspection Station. Open Mon. thru Fri. 8 AM to 5 PM. Owned & operated by Mario De Santis "If you really want your car to go see Mario". 609-465-5607

LLOYD JOHNSON
Truck with 3 Men will do General
Hauling & Removing
4422 Snyder Ave.
Welfare Accepted
Call 693-5219

Carpentry. All Types, Basement, Windows, Ceilings, Fire Jobs. Experienced, Dependable Work. Free Estimates. Reasonable Rates. Call 453-5393.

WELFARE MOVING SPECIALISTS

SE HABLA ESPANOL

ELM MOVING INC.

498-8601

SERVICE

ROCHESTER FLOOR WAXING
440 Linden Blvd. Bklyn
All Work Guaranteed
Floor Scrapping, Painting &
Waxing, for Homes
Call SL 6-6204

DR. LUIS FERNANDEZ
Medical Internist
M Allergy
320 30th Street (near N.Y. Ave.)
Union City, N. J.
Call 201 866-3339

**THE EUROPEAN CUT
MEN'S HAIR STYLISTS**
740 State Highway no. 17
Paramus, New Jersey
Hair Pieces, Hair Coloring, Hair
Straightening. For Appointment Call
(201) 445-2460

MARINA PAINTING
Specialists interior & exterior
Commercial-industrial & homes
24 Hour Service, Free Estimates
Guaranteed Work
Call 516 928-1707
Ask for Mr. Art Kery

H. W. FEMALE

Exp. Operators, Section Complete on Dresses, Can Earn \$15-20 a Day also Trainees. Ence Dress Co. 938 E. 150th St. Bronx, Corner Southern Blvd. & Vyse
Call 364-9714 ask for Mary.

Operators, Exp.
on Dresses, Section or Piece work.
Steady, Union Shop. Benefits. Nick Di
Luzzo, 80-40 Lefferts Blvd., Kew Gardens, N.Y. 441-8722.

4th OF JULY GREETINGS

WEST SIDE LIVERY STABLES
Cabs for All Occasions
538 West 38th St.
Call LO 5-3659

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

DISPLAY

2112 STARLING AVENUE
Near Parkchester Housing Develop-
ment, Modern Elevator Building
2, 3, 4 Room Apartments
See Supt. or Call MU 7-0870

UNPAINTED FURNITURE

CAPTAIN'S BED only \$69
Huge Selection
Desks, Chairs, Rockers, Children's
Chairs, Wardrobes, Parsons Tables,
Cubes, Shuttles, Bunk Beds, Formica
Work, Trundle Beds, Bookcases,
Stereo Cabinets
Ready Made or Made to Order
GOTHIC Cabinet
104 3rd Ave. (cor. 13th St.) 17-10th
OPEN DAILY & SAT. 9 to 7

Regular Monday Evening 6:30 PM
Auction. Ken Miller's Auction Barn.
Warwick Ave. Northfield Mass. Antiques,
Victorian Articles, Furniture & Other
Collectables. Auction Inspection Early.
AM till 5 PM. Flea Market. Open every
Sunday till 5 P.M. Public Admitted
Free.

REAL ESTATE

90 Acres 10 miles South of Houl-
ton, Maine on Rt. no. 2. Beautiful view.
Situation on Hard Rd. with Power &
Telephone. \$7,900. Call (609) 494-3382
Ask for Les.

350 Acres in Maine. 150 acre of
Plowable field, 600 ft. Mountain, stream,
wild fruit. Approximately 2 miles along
Canadian Border, with 75 mile view
in all Direction. \$48,000. Call (609)
494-3382 Ask for Les.

34 Acres on Rt. 178 in Bradley Maine.
Old House Field and Apple trees.
Hard Rd. with Power and Telephone
\$9,500. Call (609) 494-3382. Ask for Les.

HELP W. MALE

KNITTERS — EXPERIENCED
Assist. Knitter Mechanics
on TA and TAI Machines
Year Round Jobs.
Good Pay. Benefits
Call (212) 287-3500

OLYMPIA
SPARTA
J.L. Giedraitis
GRUNDIG
ROYAL
ZENITH
10 Barry Drive
E. Northport, New York 11731
Tel. (516) 757-0055
Chicago 476 7399 vakare

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANA

Lietuvą
Specialūs rublių
pažymėjimai

Su specialiais Rublių Pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti, ką jie tik nori, už dalelę reguliarios kainos. Pilnai garantuota ir apdrausta.

Galite siųsti kokią sumą norit. Reikalaukite mūsų NEMOKAMO ILLUSTRUOTO KATALOGO.

Užsakykite dabar. Užsakykite tik per

**INTERTRADE
Express Corp.**
125 East 23rd St.
Penktas aukštas
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

Labai svarbui
AUTOMOBILIAI
tik trumpam laikui
Greitas pristatymas.

Ilgai lauktas, visiškai naujas
ZHIGULI VAZ 2101 \$3214.00
MOSKVITCH 412 IZH \$3155
MOSKVITCH 408 IE \$3033.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 —
\$2026.00

Prašykite mūsų specialių biule-
tenių su automobilių paveik-
lais

Apartamentai
Naudoiti drabužiai
Mes esame prityrę turistų iš
SSSR privačių daiktų persiuntim-
me. Mažiausia 100 svarų.

Reikalaukite mūsų
specialių biuletenių
Šioje prekyboje mes turime
23 metų patirtį ir daug tūk-
stančių patenkintų klientų!

PENKIOLIKA METŲ, LYG 15 DIENŲ

Šiandien, rūpestingai peržiūrėdamas taip gražiai spausdinamą Darbininką, staiga atsiminiau paraginimą ką nors ir jį parašyti. Todėl ir noriu pasidalinti su lietuviais kaip tik šios dienos pergyvenimais. Mat, kaip tik šiandien (gegužės 25) yra 15 metų, kai suradom "dvarelių" Bedforde, nors dieną prieš tai vienas kompetentingas asmuo mudvi vežiojo po New Hampshire, rodydamas tokias vietas, kuriom aprašyti reikėtų atskiro straipsnio, ir gana linksmo.

Kai rengėmės grįžti į Bostoną ir laukti, kol tas pats asmuo suras mum geresnes vietas, staiga buvom atvežtos prie to gražaus namelio (už kurį mokam jau 15 metų bankui) su trim kitais pastatais ant 30 akrų gražios žemės. Todėl nenuostabu, kad, važiuojant prie to balto namelio senų ir didelių klevų alėja, man atėjo į mintį daugelis mano

troškimų (kad daugiau ir geriau galėtume padėti savo ir kitom pasaulim) ir staiga sušukau: "Tai mūsų namelis!" Ir, nors mudvie-
jų pabėgėliškose kišenėse buvo tik apie 1,000 dol., mudvi namelį užpirkom, ir pardavimo iškaba (laukusi pirkėjų virš metų) buvo padėta į šalį.

Tada prasidėjo tikra "darby-
metė" ieškant pagalbos: reika-
lingų laisvų ir bent kelių po-
rų rankų. Ir pačios vargiai galė-
jom tuo tikėti, kai po trijų mė-
nesių ta "gražiausia nuosavybė

Bedforde" tapo tikrai mūsų ir ant greitųjų įrengtojų koplytėlė pats Manchesterio vyskupas M. Brady panorėjo aukoti pirmas mišias ir pasakyti tą neužmirš-
tamą pamokslą, kuriame gražiai aiškino mūsų, pabėgėlių, ilgą kelionę, pirmine visiem (kurie tą dieną buvo pripildę mūsų namelį), kiek iš to galima pasimo-
kyti, ir užbaigė šiais gražiais žo-
džiais: "... and, I am sure, from this little beginning there will be a splendid future".

Ir, kai mūsų svečiai žvelgė į mus šypsodamies, lyg žadėda-
mi pagalbą, mudvi slėpėm džiaugsmo ašaras, maldauda-
mos Visagali, kad ir šis name-
lis "nepabėgtų" iš mūsų rankų,
kaip kiti septyni prieš tai, ku-
riuos mum norėta dovanoti. Ir,
nors mano dvi giminaitės stu-
dentės ir kitos mergaitės turė-
jo "bėgti" namo, kai mūsų "drai-
veris" buvo prikalbėtas grįžti į
Bostoną; nors mūsų šeimini-
kė ir kitos geradarės "turėjo"
mus palikti, — namelis tebėra
ir bus mūsų, nežiūrint visų ban-
dytojų ir gėdininimų iki šiol.

Cia tikriausiai ateina kiekvie-
nam skaitytojui mintis: kodėl ne-
prisidėti prie kitų ten, kur vis-
kas taip gražu ir tikra; kur bu-
vom labai prašomos, laukiamos
ir net verčiamos vienu ar kitu
būdu prisijungti; juk nereikėtų
tik vargti vienom. Mes bandėm
ir vargom daug daugiau — to-
dėl Dievas padėjo surasti ir lai-
kyti šią pastogę iki šiol. O jeigu
mūsų vienuoliškas gyvenimas
buvo ar yra klaidingai nuvie-
čiamas ne visai ištikimų asme-
nų, kad negautume reikalingos ir
teisingos pagalbos, tai visa pa-
aiškės ateity, ir Dievas atlygins
už visus bandymus savo laiku, o
gal kaip tik žadėtu "splendid
future".

Laikas yra geriausias mokyto-
jas daugeliu atžvilgių, tačiau tu-
rim rimtai melsis, kad tam laikui
nereikėtų panaudoti skaudesnių
"pamokų". Todėl padėkit ir
mum, brangūs lietuviai, kol ne-
velu.

M. Raphaela, OSB, vyresnioji

Lietuvių kompozitorių dainų
rečitalis, Sol. S. Klimaitės:
Kaitink, šviesi saulute, Koks
ten lengvas poilsėlis, Mamytė,
Serenada, Vakaras, Obelių žie-
dai, Rūta, Kad širdį tau
skausmas, Ežerėlis, Dukružėle,
Debesėlis, Siuntė anyta, Rods,
papultis ir Tulpės. Mono, 5
dol.

POILSIS PRIE ATLANTO

— Labai gerai ir pigiai pailsėsite prie Atlanto pas Pranciškonus Maine.

— Vasarvietė yra prie Atlanto, turi didelį maudymosi baseiną ir kitus maloniam poilsiui patogumus.

— Šiemet sezonas prasideda liepos 1 d. ir baigiasi rugsėjo 4 d.

— Rezervuoti:

Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine 04046
Tel.: (207) 967-2011

LITO KELIONIŲ BIURAS

LIETUVOS KLONIAI IR KALNELIAI
SVEIKINS JUS, NUVYKUS
LIETUVĄ PER
LITO KELIONIŲ BIURĄ

Liepos 15 — rugpjūčio 1
\$890.00. Lankoma Vilnius,
Kaunas, Trakai, Amsterdamas
ir Kopenhaga.

Rugsėjo 9 — rugsėjo 29
\$910.00. Lankoma Vilnius,
Trakai, Kaunas, Druskininkai
ir Roma.

Liepos mėn. ekskursijoj dar yra kelios
laisvos vietos. Skubiai registruokitės.

Kreipkitės į

Litas Travel Service
87-18 Lefferts Blvd.
Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. (212) 846-1650

NEW YORK — Lietuvos atnaujinimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis. Direktorius dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201—232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, Lietuvos ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezya, TW 4-1288 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-1209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS
VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 24 d. iki RUG-
SĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS
— AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS.
02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir
didžiausią Cape Cod žalumnuos paskendusią lietuvišką
pajūrio vilą.

BOSTONO ŽINIOS

Kun. Jonas Rusteika aplankė savo motiną ir gimines So. Bostone ir birželio 27 grįžo atgal į Colwich, Kansas, kur jis klebonauja Jėzaus Širdies parapijoje. Kardinolas Cushing jį i kunigus įšventino prieš 27 metus. Sv. Petro lietuvių bažnyčioje So. Bostone. Tai buvo vienintelis įšventinimas i kunigus šioj bažnyčioje. Kun. Rusteika rengiasi šią vasarą aplankyti šventąją Žemę.

Longinas Švelnis, Naujosios Anglijos vyčių apskrities pirmininkas, išvyko su vyčių ekskursija į Pietų Ameriką. Grįš liepos 7.

Mūsų pensininkai Juozas Lubinas, Steponas Kontautas, Charles Prakapas, Veronika Skėpinienė, Antanina Seidienė ir Julija Kvartavičienė gyvena Bayside Nursing Home, 804 East Seventh St., So. Bostone. O. Akunevičienė ir Povilas Baltušinas yra Forest Hills Nursing Home Bostone. Linkime jiems sustiprėti.

Jonas Norkūnas, vos susitvėrus Lietuvos Fondui, įsirašė nariu ir įnešė 100.25 dol. Jis tada pareiškė, kad tie 25 c. reiškia pradžią antros šimtinių. Deja, jis birželio 1 mirė ir antrą žadėtą šimtinę sudėjo jo giminės ir draugai. Šermenų proga LF aukojo: 30 dol. S. ir B. Mudešas, 25 dol. S. Rimša, po 20 dol. Regina Leveckis, G. ir A. Leveckis, 15 dol. J. ir M. Overka, po 10 dol. K. ir S. Gruzdai, J. Starinskas, po 5 dol. M. Vaitkevičienė, J. ir V. Starinskas. Velionis palaidotas Forest Hills kapinėse. LF Bostono vajaus komitetas našlei Mildai ir visiem artimiesiems reiškia nuoširdžią užuojautą ir dėkoja už aukas.

Tautinių šokių sambūris, vadovaujamas Onos Ivaškienės, pereiną trečiadienį išvyko Chicago į tautinių šokių šventę. Išvyko 50 berniukų ir mergaičių.

Bostono židinių naują valdybą šiais metais sudaro Irena Veitienė ir Gražina Danasienė.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių Svetainės šėrininkų metinė gegužinė įvyko liepos 2 Conrad Ruth Villa parke. Grojant Edvardo Karčiausko orkestrui gausiai atsilankė svečiai gražiai pasilinksmino.

Lietuviai, dirbą įvairiose Baltimorės suvoklose, šiuo metu džiaugiasi vasaros atostogomis. Daugelis jas praleidžia prie Chesapeake Bay vandenų savuose vasarnamiuose.

Lietuvių Atletų klubas, įsikūręs pereinamais metais, tinklinio rungtynes baigė su antra vieta lentelėje. Lavinamasi kiekvieną ketvirtadienį Stewart Hill mokyklos salėje. Klubo pirmininkas yra energingas Vaclovas Laukaitis. Šiais metais tinklinio rungtynėse klubas turės dvi komandas.

Baseball vakaras, rengiamas Sv. Vardo Draugijos, šiemet bus liepos 11, antradienį. Susitiks Baltimorės Orioles komanda su Kansas City Royals. Draugijos nariai kviečiami rungtynėse dalyvauti ir įsigyti bilietus pas pirmininką Algirdą Veliuoną. Pelnas skiriamas stipendijom jaunuoliams, siekiantiems aukštesnio mokslo.

Lietuvių Posto 154 nariai ir jų padėjėjos dalyvaus Amerikos legionierių organizacijos metiniame valstijos seime Ocean City, Maryland, prie Atlanto vandenyno liepos 11-15. Dalis narių planuoja dalyvauti visos Amerikos legionierių seime Chicago rugpjūčio mėn.

Potvyniai birželio 21-24 padarė mieste daug nuostolių. Nemaža žmonių liko be pastogės, yra ir žuvusių. Daug namų labai apgadinta.

Jonas Obelinis

NAUJOS PLOKŠTELĖS
Lengvos muzikos ir šokių plokštelės: Tėviškos vėjas, stereo 6 dol., Ar. tu meni, stereo, 6 dol., Svajonių muzika, stereo 5.50 dol., Jūreivių keliai, stereo 5 dol.; Gimtinės dangus, Kur gimta padangė, Tykus buvo vakarėlis, Lietuva brangi, — mono po 5 dol. kiekviena. Persiuntimui pridedama 50 c. Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Ieva ir Albinas Trečiokai siunčia sveikinimus iš Miami Beach, Fla., kur vyksta SLA seimas. Viso yra 116 delegatų. Iš New Jersey yra 8 atstovai.

Per Kultūros Židinį lietuvių būdini!

"Skambėkite dainos" — tai naujausia Juozės Krištolaitės įdainuota plokštelė. Kaina 5 dol. Persiuntimui pridedama 50 c. Gaunama Darbininko administracijoje.

Ridgewood, prie senyvo amžiaus lietuvių moters ieškoma moteris, kuri galėtų dieną arba naktį prižiūrėti. Gali ateiti iš namų arba pernakti vietoje. Už pagalbą bus gerai apmokėta. Skambinti po 6 val. vakarais tel. EV 6-5768.

Dr. Antanui Žarskui

mirus, dukrai Laimai ir visiems jo artimiesiems reiškia gilią užuojautą.

Vytautas Česna

A. A.

Dr. Antanui Žarskui

mirus, jo dukrai Laimai ir jos motinai gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdžiu.

Liucija GUDELIENĖ

Daugumą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N. Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, kroatetas ir tt. Vakaraus salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS šalia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News sekmadi. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N.Y. 12824

Tel. (518) NH 4-5071

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su tekančiais vandenimis kainuoja tarp 45 dol. ir 60 dol. savaitei dviems asmenims. Šeimyniška nuotaika, švarus ir rūpestingas patarnavimas. Atidari nuo gegužės pabaigos iki rugsėjo pabaigos.

Galite apsidrausti nuo lietingo oro

Eugenija ir Jonas Jasinskai
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave.,
Ocean City, N. J. 08226

Telefonai: 399-9871, privatus 399-1221
Area Code 609

A. A. Vincui Ragažinskui

staiga mirus, jo žmoną Anelę, dukras Angelę ir Elvyrą su šeimomis giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Stasys ir Teresė ŠLIKAI
Eugenijus ir Teresė ŠLIKAI

1972 m. balandžio 8 d., Woodhaven, N.Y., sulaukęs 75 m. amžiaus, mirė mano brolis

A. A.

VINCAS GUDELIS.

Palaidotas balandžio 12 d. Cypress Hills kapinėse. Su giliu nuoširdumu Apreiškimo parapijos klebonas kun. P. Raugalas suteikė Jam paskutinį religinį patarnavimą ligoninėje, atliko religines apeigas koplyčioje, atlaikė gedulingas mišias bažnyčioje ir kun. A. Račkauskas sukalbėjo maldas kapinėse.

Pagerbdami velionį Vincą, giminės, draugai ir pažįstami aplankė Jį laidotuvių namuose, prisituntę gėlių, gausiai aukojo šv. Mišioms, palydėjo Jį į amžino poilsio vietą, dalyvavo gedulo vaišėse, jautriais paguodos žodžiais, laiškais ir per spaudą mus užjautė ir darbais bei patarimais daug padėjo sunkiose liūdesio dienose.

Visa tai giliai vertindami, visiems visiems

Nuoširdžiausiai dėkojame

Brolis Jonas su šeima

Laisvės — Laisvės — Laisvės!

Visi meldžiasi ir aukojasi,
kad Lietuva atgautų laisvę, o
pavergtieji žmonės galėtų laisvai
garbinti Dievą ir gyventi pagal savo
sąžinę.

GELBĖKIME PERSEKIOJAMĄ BAŽNYČIĄ

Tapkime

LIETUVIŲ KATALIKŲ
RELIGINĖS ŠALPOS
rėmėjais!

Aukos siųskite:

Lithuanian-Catholic Religious Aid
64 - 09 56 Rd.
Maspeth, N. Y. 11378

arba

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Rėmėjai
6825 Talman Ave.
Chicago, Ill. 60629

Aukos atleidžiamos nuo mokesčių — tax deductible

Dviejų savaitių
rudens — žiemos

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Kaina nuo \$619.00

Išvyksta iš Bostono/New Yorko
RUGSĖJO 14 d.

GRUODŽIO 21 d. 1972

Grupėse dalyvių skaičius ribotas — nesivėlinkite!

Smulkesnių žinių ir
registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

South Boston, Mass. 02127

Telefonas (617) 268-8764

Darbo valandos kasdien nuo 9 val. iki 5 val.
Šeštadieniais uždaryta: birželio, liepos
ir rugpjūčio mėn.

Savininkė — Aldona Adomonienė

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstaičiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5%
• Special Notice a/c — 5%
• 1 year Term Deposit — 5%
• 2 year Term Deposit — 6%

— All Accounts Compounded Daily —

IŠ VISUR

— Dešimt JAV legislatorių birželio 19-22 prisidėjo prie Lietuvos laisvės kovos. Daugiausia pasinaudodami JAV LB vadovybės pristatyta informacine medžiaga, pareiškimus padarė ir į Congressional Record žurnalą įtraukė: kongr. John E. Hunt (r.-N.J.), kongr. Louise Day Hicks (d.-Mass.), sen. Strom Thurmond (r.-S.C.), kongr. Sam Steiger (r.-Ariz.), mažumos vadas atstovų rūmuose Gerald R. Ford (Mich.), sen. H. Scott (r.-Pa.), sen. R. Taft, Jr. (r.-Ohio), kongr. M.W. Griffiths (d.-Mich.), kongr. F.J. Brasco (d. N.Y.), kongr. P. W. Rodino, Jr. (d.-N.J.).

—Lietuvių Šaulių Sąjungos tremtyje centro valdyba šiemet metam patvirtino naują komisiją, kuri turi atrinkti tris iškiliausius šaulius laikraštiniams. Jiems bus skiriamos 100, 75 ir 50 dol. premijos. Naują komisiją sudaro: Stasys Paltus, Algirdas Gustaitis ir Vaclovas Prižgintas (visi iš Los Angeles, Calif.). Šauliai, norį pasiūlyti apdovanojimu kandidatų, prašomi rašyti adresu: Algirdas Gustaitis, 1207 N. Detroit St., Los Angeles, Calif.

— Hartford, Conn. Autobusas į Putnamo seserų tradicinę Lietuvos susitikimo šventę, kuri įvyks liepos 23, sekmadienį, išeis 9 val. ryto nuo Lietuvos Piliečių klubo, 227 Lawrence St. Bus sustojama ir prie Švč. Trejybės bažnyčios apie 9:15 val. ryto. Autobusas išvyks punktualiai. Kaina 4 dol. asmeniui. Autobusas į Hartfordą grįš apie 7 val. vak. Dėl rezervacijų skambinti: Mrs. A. Yūsinas 524-5445. Danutė Grajauskienė 688-1552.

— IV JAV ir Kanados lietuvių mokytojų studijų savaitės rengėjai kviečia svečius iš užsienio dalyvauti studijų savaitėje, kuri bus rugpjūčio 6-13 Dainavoj. Būs bandoma "visus" priimti nemokamai. Svarbu, kad norį dalyvauti užsiregistruotų iki liepos 20 adresu: J. Kazlauskas, 26331 Briardale Ave., Cleveland, Ohio 44132. Programoj: tautinis auklėjimas, vadovėlių moderninimas, moksleivių parengimų ir minėjimų programos, darbas mažoj mokykloj, mokyklos drausmė, lietuviškai mokančių mokymas, mokinio žodyno turinimas ir moderninimas, skaityba, lietuvių literatūros dėstymas ir dvasia, lietuvių jaunolio asmenybės ugdymas, kelias į lietuvių ir kitos aktualios temos. Kartu vyks jaunimui pasitobulinimas lituanistikoje. Sėkmingai pradėtos tautinių šokių pamokos bus tęsiamos ir šiais metais.

— Pranas Budvytis iki šiol yra surinkęs 10,000 parašų po Jaunimo peticiją beveik išimtinai kitataučių tarpe.

— Prie Encyclopedia Lituanica trečiojo tomo dirbą redaktoriai ir bendradarbiai susilaukė pagalbos: į redakcijos sudėtį buvo pakviesti dr. Antanas Musteikis, profesorius sociologas iš D'Youville College, Buffalo, N. Y., ir teisininkas Vytautas Vaitiekūnas iš New Jersey. Jie sutiko parengti po žymią dalį trečiojo tomo temų. Birželio 20 d. enciklopedijos redakcijos posėdyje buvo sudarytas atitinkamas naujas temų pasidalinimo planas, pagal kurį siekiama visus trečiojo tomo tekstus užbaigti iki lapkričio pradžios, kad trečiasis tomas galėtų būti spausdinamas 1973 pradžioj.

— Vasario 16 gimnazijoj pagerbtas didysis geradaris a.a. kun. B. Sugintas. Gegužės 11 Huetttenfeldo bažnyčioj mišias koncertavo kun. A. Bernatonis, kun. Br. Liubinas ir kun. V. Domijonaitis. Pamokslą pasakė kun. A. Bernatonis, apžvelgdamas velionio atliktus svarbiausius darbus. Giedojo gimnazijos mokinių choras. Akademija įvyko Romuvos pilies salėj, papuoštoj velionio paveikslu. Paskaitą apie kun. B. Sugintą skaitė gimnazijos direktorius V. Natkevičius.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros židyns827-9865

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, O.F.M., pranciškonų spaustuvės vedėjas, birželio 30 išvyko atostogų į Kanadą. Į darbą grįžta liepos 24.

Pranciškonų spaustuvė nuo liepos 1 pradėjo atostogas. Pasilikti tik būtini žmonės Darbininkui leisti. Pilnas darbas pradės nuo liepos 24.

Balfo valdybos posėdis buvo birželio 26 Balfo centre. Svarstyti einamieji reikalai, paskirstyta šalpa. Paskirta pašalpa ir Vokietijos vaikų vasaros stovyklai. Kalbėta apie šiu metų Balfo seimą, kuris bus spalio 28 Detroito.

Jadviga Grigienė, Balfo centro raštinės sekretorė, su savo dukra Liuda Gudeliene ir jos šeima išvyko dviejų savaitių atostogų į Kanadą.

Putname liepos 23 bus tradicinė lietuvių susitikimo šventė ir piknikas. Mišios bus 11 val., pietūs — 12:30 v. Po pietų bus dail. Adomo Galdiko kūrinių paroda, gi 3:30 v. mergaičių stovyklos programa. Iš New Yorko į pikniką Tėv. Petras Baniūnas, Darbininko administratorius, organizuoja autobusą. Užsirašyti skambinant: GL 2-2923.

Juozas Kapočius, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas, birželio 26 lankėsi Darbininko redakcijoje ir administracijoje ir kalbėjosi apie Lietuviškos Enciklopedijos anglų kalba leidimą bei platimą. Jis buvo išvykęs į Pensylvaniją, kur norėjo susieiti su lietuvių parapijų klebonais ir pakalbėti dėl enciklopedijos platinimo. Bet tuo metu buvo siautęs uraganas, ir daugely vietų visi keliai buvo uždaryti.

Kun. Juozas Petraitis, MIC, Aušros Vartų lietuvių parapijos klebonas Buenos Aires, Argentinoje, birželio 29 išskrido iš New Yorko atgal į Argentiną. Jis čia buvo atvykęs birželio pradžioje ir dalyvavo marijonų vienuolijos kapitulioje, kuri buvo birželio 13-16 Marianapolyje.

Kun. Antanas Račkauskas, Apreiškimo parapijos vikaras, su vyčių ekskursija išvyko į Pietų Ameriką.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn. liepos 23. Autobusas išeina sekmdienį, 6:30 v. ryto, nuo pranciškonų vienuolyno 680 Bushwick Ave., Bklyn, N.Y. 7 val. sustoja prie Shalins Funeral Home 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene. Kelionė asmeniui 12 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis Darbininko administracijoje GL 2-2923, vakarais GL 4-7068, pas M. Šalinskienę 296-2244. Gautas modernus ir patogus kelionei autobusas. Prašoma užsirašyti iš anksto ir nesivėlinėti laiku atvykti.

LB New Yorko apygardos valdybos susirinkimas šaukiamas liepos 7 Kultūros Židinyje. Pradžią 8 v.v. Kviečiami posėdyje dalyvauti ir apylinkių pirmininkai. Yra svarbių reikalų aptarti.

Dail. Kazimiero Zoromskio tris paveikslus paėmė Philadelphia muziejus į savo pardavimo ir skolinimo galeriją. Paveikslai paimti metam laiko.

Ekskursijos autobusais vyks į Putnam, Conn., pas seseles liepos 23 ir į Kennebunkport, Maine, pas pranciškonų Darbo dienos proga rugsėjo 2-3-4. Informacijai skambinti Darbininko administracijai, tel. GL 2-2923.

ELIZABETH, N. J.

Elizabeth V. Kudirkos lituanistinė mokykla mokslo metus baigė gegužės 20.

Per praėjusius mokslo metus mokyklos veiklai paremti aukėjo šios organizacijos ir pavieniai asmenys: S.L.A. 3-čia kuopa iš Roselle, N.J. — 15 dol.; Lindeno apylinkės L.B. (pirm. VI. Tursa) — 60 dol.; Jersey City L.B. (pirm. A. Žukauskas) — 50 dol.; ALT Sąjungos Elizabetho skyrius (pirm. P. Lanys) — 25 dol.; L.V.S. Ramovė N.J. skyrius — 20 dol. Iš N.J. Lietuvių Bend-

MIRTIES PRANEŠIMAS

"Išnyksiu kaip dūmas, neblaškomas vėjo..."

Š. m. birželio 24 d. Hemerligoninė, Vokietijoje, mirė dr. Antanas Žarskus.

Vasario 28 jam buvo padaryta sunki plaučių operacija, po kurios jau nepavyko daugiau atsigausti.

Antanas Žarskus buvo gimęs 1912 Lietuvoje, Anykščiuose. Mokėsi Anykščiuose, Dotnuvoje, Kaune. Teisę pradėjo studijuoti Vilniaus universitete. Rusam antrą kartą užėmus Lietuvą, ir jis su šeima pasitraukė į Vokietiją. Gyvendamas tremty, Vokietijoje, Bonnos universitete toliau studijavo teisę. Sąlygos buvo sunkios, bet pasiryžimas — didelis. Teisę baigė daktaro laipsniu. Dėl sveikatos emigracija į Ameriką užtruko. 1960 pagaliau atvyko į Ameriką ir pradėjo kurtis naujam krašte. Pagyvenęs kurį laiką New Yorke ir ieškodamas geresnio klimato, persikėlė į Santa Monica, California, kur ilgesnį laiką ir gyveno. Sveikatai vėl sušlubavus, išvyko atgal į Vokietiją operacijai.

Gyvendamas Lietuvoje, Antanas Žarskus ėjo įvairias parei-

Prie Apreiškimo parapijos bažnyčios iš k. kun. A. Račkauskas, klebonas kun. P. Raugalas, vysk. J. Denning, kun. J. Aleksūnas.

ruomenės apygardos ir visų apylinkių valdybų gauta po 10 dol. mokinių kalėdinė ir mokslo metų pabaigoje dovanom apmokėti. New Jersey L.B. apygardos valdyba ir Lietuvių Veteranų Sąjunga — Ramovė N. J. skyrius kartu paaukėjo — 124.61 dol. Visiem gerai žinomos lietuviškos duonos gamintojas Pranas Kupinskas yra nuolatinis V. Kudirkos mokyklos rėmėjas. Jo ir kun. Juozo Pragulbicko pastangomis, kaip ir kiekvienais metais, mokykla gavo 200 dol.

V. Kudirkos mokyklos tėvų komitetas dėkoja visiems, kurie parėmė lietuviškos mokyklos darbą.

G.A.

Kas norėtų skelbti Darbininke prašomas skambinti: GL 2-2923

Dr. Antanas Žarskus

gas. Dirbo malūnų treste: buvo Biržų valstybinio malūno, vėliau Vilniaus 4-to malūno direktoriumi. Vėliau perėjo į administraciją ir buvo perkeltas į Uteną apskrities viršininko padėjėju, o vėliau — apskrities viršininku. Tose pareigose ir išbuvo iki pasitraukimo iš Lietuvos.

Ir Lietuvoje ir tremty gyvendamas, velionis buvo jautrus tautos reikalams. Lietuvos okupacijos metu dirbo "Geležinio Vilko" pogrindyje ir visa širdimi tikėjo, kad laisvė vėl nušvis mūsų tautai.

Palaidotas buvo birželio 28 d. 9 v. Hemer katalikų kapinėse Vokietijoje, Vestfalijoje. Tą pačią dieną, dalyvaujant jo šeimai ir būreliai giminių bei draugų, pranciškonų koplyčioje už jo sielą buvo atlaikytos gedulingos šv. mišios. Mišias atlaikė Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM.

Nuliūdime liko duktė Laima, gyvenanti Woodhavene, N.Y., motina Lietuvoje, pusbrolis agronomas Mikas Juodviršis Kanadoje, pusbrolis dr. Pranas Juodviršis Chicagoje, pusseserė Antanina Žarskus-Binkins Brooklynne, pusseserė Helen Vizius-Kulber Brooklynne ir kiti giminės Lietuvoje.

Tegul būna Antanui lengva, nors ir svetima, Vestfalijos žemė.

Išsėkis ramybėje.

Šeima

Rockville Centre, L.I., apylinkė parduodamas mūrinis namas su 4 miegamais, gražiai įrengtas rūšys. Kaina šios didelės nuosavybės 47,500 dol. Informacijai tel. (516) IV 9-6198.

TAUTOS FONDAS KVIEČIA Į TALKĄ

Tautos Fondas telkia lėšas Vliko veiklai. Kad ta Vliko veikla būtų sėkmingesnė, reikia nemaža pinigų. Štai Vliko darbai.

1. Vlikas išlaiko keturias radijo valandėles, kurios kasdien transliuoja programą į Lietuvą. Tos radijo valandėlės yra Romoje, Vatikane, Madride ir Maniloje. Paskutinioji yra skirta Sibire gyvenantiems lietuviams.

2. Leidžia Eltos biuletinį. Toks biuletinis reguliariai išsina lietuvių kalba New Yorke. Be to, Elta dar leidžiama šiomis kalbomis: anglų kalba New Yorke, vokiečių kalba Miunchene, Vokietijoje, italų kalba Romoje, Italijoje, ispanų kalba Argentinoje, portugalų kalba Sao Paulo, Brazilijoje, prancūzų kalba Paryžiuje, Prancūzijoje, ir arabų kalba New Yorke. Viso yra leidžiamas 8 Eltos laidos, kurios perduoda žinias apie Lietuvą, prisitaikydamos prie to krašto papročių ir spaudos stiliaus.

3. Kontaktuoja ir palaiko ryšius su įvairių valstybių vyriausybėmis. Vliko pirmininkas ar kiti Vliko nariai dažnai turi lankytis pas įvairių valstybių vy-

riausybes, informuoti, prašyti, kad Lietuvos byla nebūtų užmiršta.

4. Turkijoje dar nėra baigta Brazilijos išlaisvinimo byla. Ji irgi reikalauja nuolatinių lėšų.

5. Vlikas leidžia anglų kalba dokumentų knygą apie Rusijos ir Vokietijos agresiją.

Visi tie darbai reikalingi lėšų. Tad Fondo vadovybė ir skelbia vaju, skelbia net birželio mėnesį Tautos Fondo mėnesiu, kviečia visus bet kokia auka prisidėti ir paremti Lietuvos laisvinimo darbus. Kviečia visus aktyviau įsijungti į Tautos Fondo talkininkus, nes juk Lietuvoje, tokią priešpauą iškentę, ir dabar šaukiasi: laisvės, laisvės, laisvės! Išgirsime tų demonstrantų balsą, kiekvienas bet koki būdu prisidėkime prie Lietuvos laisvinimo darbų.

Aukos siųsti Tautos Fondo adresu. Čekius rašyti — Lithuanian National Fund, 64-14 56th Road, Maspeth, N.Y., 11378.

Tautos Fondo pirmininku yra prel. Jonas Balkūnas. Praeitą savaitę Fondo vadovybė išsiuntinėjo daugybę laiškų, kviesdama aukoti ir remti Fondo veiklą.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Newark, N.J. — Vietos 29 kuopa birželio 20 turėjo savo susirinkimą Šv. Trejybės parapijos salėje. Sukvietė pirm. Kazys Šipaila, malda pradėjo kun. Petras Totoraitis.

Helen Radish padarė pranešimą apie apskrities susirinkimą, kuris buvo birželio 4. Kun. P. Totoraitis kalbėjo apie paskutinius įvykius Lietuvoje. Jonas Remeika perskaitė Newarko majoro Kenneth A. Gibsono proklamaciją, kuria skelbia birželio 15 lietuvių tautos gedulo diena.

Buvo pranešta, kad vysk. V. Brizgys spalio 17 lankysis Newarko ir parodys filmą, kaip 1970

buvo pašventinta lietuvių koplyčia Romoje.

Delegatais į šių metų vyčių seimą išrinkta Mary Stonis ir Mrs. Regina Schmidt. Seimas bus rugpjūčio 23-27 Cleveland, Ohio.

Metiniai kuopos pietūs ir šokiai bus spalio 14 Šv. Trejybės parapijos salėje.

Susirinkimas baigtas kun. Totoraitio sukalbėta malda ir Lietuvos himnu.

Tai buvo paskutinis susirinkimas prieš vasaros atostogas. Kitas mėnesinis susirinkimas bus rugsėjo mėnesį.

Šių eilučių autorius ir visa kuopa Darbininko skaitytojas ir vyčių draugam linki kuo gražiausios vasaros.

F.V.

LEMPŲ PARODA NEW YORKE

Tokių parodų New Yorke, žinoma, vyksta kasdien. Jos rengiamos įvairių pavienių asmenų, studijų ar bendrovių.

Aplankyta paroda, surengta Statler Hilton viešbuty birželio 25-29 — "N.Y. Lamp and Shade Manufacturers Asst., Inc.", lietuviams įdomi tuo, kad "Signature Lighting LTD Designers and Manufacturers of Modern Lighting Fixtures" yra lietuvių vadovaujama. Jos savininkai yra D. Šulaitis ir A. Alksninis, neseniai pradėję dirbti šioje srityje. Nors jų ištekliai riboti, palyginus su didžiosiomis šios rūšies bendrovėmis, bet jie pasiekė daug, prilygo ar net pralenkė senas mažesnes firmas. Toks lietuvių veržlumas yra džiugus ir sveikintinas.

Parodoje dalyvavo apie 50 firmų. Ir lietuvių vadovaujama firma išsiskiria iš kitų firmų savo lempomis. Parodos plotas

buvo kiek mažokas, ypač kai visos lempos buvo lubų lempos. Didesniam plote būtų atrodę dar geriau.

Lempų medžiaga: kamštis, oda, medis, plastika. Tokio pobūdžio lempom dar labiau prašosi daugiau erdvės.

Lietuvių projektuose lempose buvo jaučiami lietuviškos ornamentikos pradai. Tai ypač patraukė lankytojų dėmesį. Darbas atliktas švairiai, su tikra specialistų nuovoka. Iš viso, įspūdis labai geras, tik norėtųsi didesnio įvairumo, kalbant grynai parodine prasme, o gal tas taikintina ir rinkos prasme. To, žinoma, bus pasiektas augant ir lempų projektavimą įtraukiant daugiau žmonių.

Tokia paroda, man rodos, būtų įdomi ir lietuviškom kolonijom, nes pritaikomojo meno parodos ima taip pat įsipilietinti.

Jonas Rūtenis

Šaulių veikla

*Šaulys, tėvynė nors toli,
Bet daug padėti jai gali!*

New Yorko šauliai, susiorganizavę į Simo Kudirkos vardo kuopą, stiprėja ir auga. Į jų gretas įsijungia ir jaunimas.

Vėliavą įsigijo New Yorko šaulių kuopa. Vėliavos mecenatai — dabartinė valdyba. Vėliavą užsakė šaulių centro valdyboje Detroito.

New Yorko Simo Kudirkos kuopos valdybą sudaro: pirmininkas A. Reventas, vicepirmin. Z. Dičpinigaitis, vicepirmin. V. Butkys, informacijos reikalams J. Kumpikas, išdininkas K. Bačkauskas, sportinio šaudymo vadovas J. Sirgedas, sekretorė E. Poderiėnė.

Sportiniam šaudymui gauta šaudykla — skautų stovyklavietė, esanti Conn. valstybėje. Ten bus greitai suorganizuotos sportinio šaudymo varžybos.

Šauliai organizuojasi ir New Jersey valstybėje. Jiem kuo geriausios sėkmės! Kviečiami organizuotis ir kitose vietose — Philadelphiajioje, Baltimorėje ir kitur. Pirmą įjunkte buvusius šaulius, paskui pritraukite jaunimą.

New York, kas nori įsijungti į šaulių kuopą, prašom kreiptis į pirmininką A. Reventą: 87-66 95 St. Woodhaven, N. Y. 11421, tel. 441-9725.

Į kultūrinę veiklą jungiasi New Yorko šauliai. Pirmą buvo sumanę kurti savo teatrą. Dabar, įsikūrus LB teatrui, jie atsisako nuo šios idėjos. New Yorko norima iškilmingiau paminėti rugsėjo 8.

Šaulių tikslas

Daug kam atrodo beprasmiška, kad toli nuo tėvynės atsikūrę šauliai, kurie buvo taip glaudžiai sutapę su Lietuvos nepriklausomu gyvenimu, tiesiog prie jos žemėlės prigulę, palaikę patriotinę nuotaiką, drausmę, buvo tie žmonės, kurie formavo naują Lietuvą. Šaulių daugybė jungėsi į laisvės kovotojų eiles ir žuvo kaip partizanai!

Kokia prasmė čia Amerikoje juos atgaivinti? Ar buvo verta? — Ir čia šauliai turi kuo ištikimiausiai tarnauti Lietuvai, visur palaikyti sveiką patriotinę dvasią, kovoti prieš plintantį ištįžimą, anarchiją, nihilizmą. Turi padaryti gyvenimą šviesesnį ir visus patriotiškai nuteikti.

Daugelis pasimetė dabarties gyvenime, praranda tikėjimą Lietuva, paskęsta materializme. Čia šaulys turi budėti ir visiem ir visada priminti — visas jėgas skirti Lietuvos laisvei atgauti.

-o-

Šaulys, ar dalyvauji kitose patriotinėse organizacijose, ar jas remi?

Šaulys, ar esi aktyvus LB narys, jos ugdytojas, statytojas?

Šaulys, įtrauk daugiau narių į šią sveiką patriotinę organizaciją, įtrauk jaunimą, kurį taip glemžia ir žaloja anarchija ir dvasinis skurdas.

Šaulys, — būk savo gatvės, savo apylinkės, savo miesto šviesus žmogus, kovotojas, statytojas, palaikytojas.

Gana palaidumo ir apsielidimol! Daugiau darbų, daugiau aukos Lietuvai! (Inf.)

Ieškoma namų prižiūrėtoja senesnio amžiaus lietuvių našlė. 200 dol. mėnesiui, taip pat duodamas kambarys ir maistas. Teirautis Mrs. Theresa James, 121 Elm Ave., Maple Shade, N. J., 08052.

Richmond Hill rajone išnuomuoju 2 kambarius už labai mažą nuomą lietuviui, kuris gali naudotis virtuve ir kitais patogumais, tačiau turi būti pajėgus dalinai prižiūrėti dviejų šeimų namų savininkam nebūnant namuose. Skambinti 441-9212.

Apreiškimo Parapijos kunigai
nuoširdžiai kviečia visus parapiečius
bei visus lietuvius
dalyvauti

TRADICINIAM PIKNIKE,

kuris įvyks

SEKMADIENĮ, LIEPOS 30 d.

gražiamame PLATTDEUTSCHE Parke
Franklin Square, L. I.

Pradžią — 2 val. p. p. Šokiai — nuo 5 val.

Gros JOE THOMAS orkestras

Autobusai nuo bažnyčios išvyksta 1 val. p. p.
Nuo p. Šalinskienės įstaigos — 1:30 val.
Autobusuose prašom iš anksto užsakyti vietas